

ADVENT

Het Kerkblad van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten /3/2023

A

Verkondiging

Verkondiging

De kracht van prediking en verkondiging: boodschappen overbrengen die resoneren

In een wereld die wordt overspoeld met informatie heeft de kunst van prediken en verkondigen een unieke betekenis. Vooral omdat zij geworteld is in de traditie van spreken en communiceren in het openbaar en een cruciale rol heeft bij het overbrengen van boodschappen die het publiek inspireren, onderwijzen en uitdagen. Het kerndoel van preken en verkondigen is het doelbewust overbrengen van een boodschap met de bedoeling om te overtuigen, te informeren of te verlichten. Al sinds de oudheid gebruikten redenaars retorische technieken om een menigte van luisteraars erbij te betrekken en te beïnvloeden.

Religieuze instellingen gebruiken prediking vaak als een middel voor geestelijke leiding en morele lessen. De preken van geestelijke en religieuze leiders bieden inzicht in geloof, ethiek en persoonlijke groei. Een van de belangrijkste ingrediënten van impactvolle prediking en verkondiging is authenticiteit. Sprekers die oprecht geloven in de boodschap die zij overbrengen, hebben meer kans om verbinding

te maken met hun luisteraars. Een gepassioneerde en oprechte voordracht kan louter woorden overstijgen en een diepere verbinding bevorderen, waardoor een blijvende indruk op het publiek achterblijft. Bovendien is het essentieel om de behoeften, interesses en waarden van het publiek te begrijpen. Door de boodschap af te stemmen op de doelgroep, vergroot je de kans op betrokkenheid en ontvankelijkheid. Of het nu gaat om het opnemen van herkenbare anekdotes of het aanpakken van specifieke zorgen, effectieve communicatoren doen bewust hun best om hun luisteraars te ontmoeten waar ze zich ook bevinden. Concluderend: de kunst van het prediken en verkondigen blijft een krachtig communicatiemiddel, dat de tijd overstijgt en zich in diverse contexten ontwikkelt zoals religieuze leringen, academische verhandelingen en publieke belangenbehartiging. De kracht om boodschappen met passie, authenticiteit en relevantie over te brengen kan toekomstvisies

Duurzaamheid is belangrijk voor de Adventkerk. Ook *Advent* werkt mee aan een betere wereld, daarom wordt het gedrukt op papier dat het resultaat is van verantwoord bosbeheer. Onze drukker gebruikt inkten op plantaardige basis en machines draaiend op groene stroom.

OKTOBER

N 55+ Dag	7
N Challenge Camp	17
N Landelijke Toogdag	14

NOVEMBER

N Gebedsweek	4
N Tienerclub	4
N Landelijke Trainingsdag	12
N Vespersdienst	18
N Health Adventure	19
N Vrouwencongres	25

DECEMBER

N Rentmeestersdag	2
N Tienerclub	2

Alle evenementen zijn onder voorbehoud. Houd onze website in de gaten. Daar staat de meest actuele informatie: www.adventist.nl/agenda.

N Nederland **B** België

formereren en levens positief veranderen. In de huidige wereld blijft het moeilijk om de aandacht vast te houden. De juiste toon van preken en verkondigen kan echter harten en geesten niet alleen boeien maar een onuitwisbaar stempel drukken op zowel personen als de samenleving als geheel.

Enrico Karg *Hoofdredacteur & algemeen secretaris van de Nederlandse Adventkerk.*

REDACTIE

Hoofdredacteur Enrico Karg

Redactie Jeroen de Jager, Jeanette Lavies, Erik Macville, Riemer Postma, Rob de Raad, Jan Spijk en Jeroen Tuinstra.

Vormgeving Paul de Bruin – Limelight Design Studio

Foto omslag Prostock-studio/Shutterstock.com

Druk Van de Ridder – VdR Druk & print

Oplage 3.800 exemplaren

Verschijningsfrequentie 4 maal per jaar

Wanneer u het blad ADVENT niet meer wilt ontvangen, kunt u dat kenbaar maken door ons te mailen op het adres: advent@adventist.nl

REDACTIEADRES

Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide

Tel. Landelijk Kantoor: 030 – 6939375 – **E-mail** advent@adventist.nl

Web www.adventist.nl of www.adventist.be

GIFTEN

Advent wordt gerealiseerd dankzij uw giften. De redactie bestaat voornamelijk uit vrijwilligers die met liefde ons ledenblad voorzien van inhoud. Giften voor *Advent* kunt u overmaken op NL47 RABO 0117 7777 73 t.n.v. Kerkgenootschap der ZDA of gebruik de QR-code hiernaast. Voor financiële zaken, inclusief donaties en wilsbeschikkingen, kunt u contact opnemen met de financiële-afdeling via: finance@adventist.nl.

06
Succesvol verkondiging

10
Interview: Anthony WagenerSmith

22
Interview: Jolanda Krikken

24
Een goed gesproken woord

30
Overdenking

De medewerkers van *Advent* wensen u een fijne herfst toe. Een seizoen waarin hard wordt gewerkt aan de verkondiging van Gods blijde en verlossende boodschap.

VERDER IN DIT NUMMER

- 04** Van het bestuur
- 13** Advent verwent
- 14** ADRA – In blijde verkondiging
- 16** Nieuws uit de wereldkerk
- 18** Kinderverhaal
- 27** SHANA archief
- 28** Adventgeschiedenis in perspectief
- 29** Puzzel
- 34** Verdieping bij de Sabbatschool
- 36** PS & Doop
- 39** In Beeld
- 40** Van de voorzitter

Revival & Reformation

'Revival' (*vernieuwing*) en 'Reformation' (*reformatie*) zijn vaak gehoorde termen in onze (wereld)kerk. De bekende theoloog Karl Barth daagde de kerk uit om zichzelf voortdurend te blijven onderzoeken om trouw te blijven aan de opdracht die haar door Jezus zelf is gegeven. Ook binnen onze Nederlandse kerk doen we er goed aan dat advies ter harte te nemen en onszelf de vraag te stellen hoe wij onze opdracht beter kunnen vervullen dan wat we nu doen.

Tekst/Rob de Raad

Innovatie

Innovatie wordt vaak in verband gebracht met technologie. Dit komt omdat de technische ontwikkelingen van dingen die we gebruiken in het dagelijks leven zó snel gaan, dat ons gedrag en onze gewoontes erdoor veranderd worden. Maar innovatie vindt niet alleen in de techniek plaats. Innovatie wordt door de overheid gezien als noodzaak om economische groei te waarborgen. Innovaties vinden ook plaats binnen sociale verbanden en in organisaties. Bedrijven voeren veel innovatie door in hun management of in de marketing van hun product, in de hoop op deze wijze de omzet te vergroten. De kerk is weliswaar geen bedrijf, maar we kennen wel

degelijk een vorm van organisatie. Ook voor de kerk is innovatie daarom belangrijk. Binnen dat kader wil ik deze keer twee dingen benoemen die we dit najaar als Nederlandse Unie willen uitrollen.

Toerusting leden

Als eerste wil ik de toerusting van onze leden noemen. Zij moeten de boodschap die ons is toevertrouwd doorgeven aan de mensen om ons heen. Daarnaast moeten

/De Nederlandse Unie komt straks naar u toe

zij onze gemeenten helpen om een gemeente naar Gods hart te zijn, zoals Hij dat heeft bedoeld. In het verleden organiseerde de Nederlandse Unie één keer per jaar een toerustingsdag op een centraal punt in het midden van het land. Op die dag werd een groot aanbod van verschillende trainingen aangeboden om ambtsdragers toe te rusten voor hun taak.

Het viel ons op dat er naar verhouding heel weinig mensen deelnamen aan deze trainingdagen. Dat kan verschillende oorzaken hebben. De afstand was voor de meeste leden te groot. Ook was het aangeboden programma elk jaar weer min of meer hetzelfde. Mensen werden weinig meer verrast of uitgedaagd. Ten slotte kan een oorzaak zijn dat de aangeboden trainingen niet aansloten bij de behoefte die gemeenten hebben.

Om onze gemeenten in het land te helpen hun goddelijke opdracht zo goed mogelijk te vervullen, komt de Nederlandse Unie in de komende bestuursperiode naar u toe in plaats van andersom. We hebben Nederland opgedeeld in acht regio's, waarin gemeenten die dicht bij elkaar liggen zijn geclusterd. Elke regio heeft een eigen contactpersoon bij de Nederlandse Unie (een 'facilitator'). Deze facilitator zal regelmatig contact onderhouden met de predikanten om informatie te delen, feedback te verzamelen en vooral om te peilen aan welk soort toerusting er behoefte is in de regio en die ook te organiseren. Het doel is om gemeenten en predikanten te ondersteunen en duurzame groei in alle gemeenten van het land te bevorderen. Dit najaar zullen de eerste regionale ontmoetingen van start gaan.

Landelijke Toogdag

Het tweede initiatief dat dit najaar van start gaat is de landelijke Toogdag weer nieuw leven in te blazen. De laatste Toogdag is alweer van tien jaar geleden. De landelijke Toogdag is een dag van inspiratie en geestelijke vernieuwing voor de hele kerk in de breedte. Het is een belangrijke ontmoetingsdag waar leden van alle achtergronden en culturen elkaar beter leren kennen en waar onderlinge banden versterkt worden.

Maar het is niet alleen een ontmoetingsdag om de onderlinge band te verstevigen. We willen de Toogdag weer het doel geven waar het oorspronkelijk voor was bedoeld, namelijk het bekendmaken van de strategische plannen van de nieuwe unieleiding en nieuwe landelijke initiatieven.

Deze Toogdag zal plaatsvinden op 14 oktober aanstaande in het evenementencomplex Autron, te Rosmalen. In de ochtend zal de penningmeester van de Generale Conferentie de overdenking verzorgen. In de middag zal het Landelijk Bestuur haar visie voor de komende periode toelichten en zult u vanuit de verschillende

De Toogdag is een dag van geestelijke vernieuwing

departementen en afdelingen horen wat er allemaal op stapel staat voor de komende jaren. We willen inzetten op de missie van de kerk door Gods liefde te delen met alle mensen, om als leden te groeien in wat het betekent om een volgeling van Jezus te zijn en te groeien in het onderlinge begrip tussen onze verschillende culturen en gemeenschappen die onze kerk in Nederland rijk is. Dit alles afgewisseld met veel muziek en zang. Het belooft een inspirerende dag te worden voor jong en oud, blank en gekleurd, voor progressief en behoudend ten opzichte van het midden. Laten we bidden dat op deze dag de Geest van God ons allen zal aanraken zodat zijn verkondiging van liefde en genade ons allen zal aanraken om zijn verkondigers te zijn.

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

Succesvol

Het kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten heeft als centrale missie het delen van het evangelie van Jezus Christus en zijn spoedige wederkomst. Om deze boodschap succesvol te kunnen verkondigen zijn twee dingen belangrijk. Duidelijk zijn over je eigen identiteit en met overtuiging je boodschap overbrengen.

Tekst/**Enrico Karg**

Zenden en ontvangen

Een van de meest invloedrijke auteurs op het gebied van organisatie-identiteit is Simon Sinek. Zijn boek *Start With Why: How Great Leaders Inspire Everyone to Take Action* gaat over het kennen en communiceren van het 'waarom' achter een organisatie. Een ander belangrijk werk op dit gebied is *Building Strong Brands* door David Aaker. Hij behandelt de ideeën over merkidentiteit en hoe organisaties sterke en herkenbare merken kunnen opbouwen. Beide boeken stellen hoe belangrijk het is om duidelijk te zijn over de identiteit van je organisatie en hoe dit kan leiden tot betere besluitvorming, merkwaarde en betrokkenheid van medewerkers.

Verkondiging of anders gezegd een boodschap overbrengen, is alleen aan de orde als het duidelijk is wat de boodschap is die je wilt overbrengen. Enkele factoren zijn van invloed op die boodschap zoals identiteit. In de communicatiewetenschappen wordt communicatie ook wel omschreven als het samenspel tussen zenden en ontvangen. Het verkondigen van de boodschap vanuit jouw identiteit kun je zien als zenden. Het liefst wil je dat jouw boodschap ook aankomt, dus wordt ontvangen. Je hebt succesvol gecommuniceerd als anderen je boodschap ook begrijpen. En al helemaal als je toehoorders jouw boodschap aannemen omdat je ze hebt kunnen overtuigen. Succesvol

verkondigen is daarom: het overbrengen van een boodschap vanuit je identiteit met overtuiging.

De organisatie: Kerk

De Adventkerk is een organisatie met als identiteit missie bedrijven. Veel leden beseffen vaak niet dat ons kerkgenootschap naast een kerk met vele ontmoetingslocaties ook een organisatie is met een goed opgezette structuur. Het zou daarom een goede zaak zijn als onze opleidingsinstituten voor bijvoorbeeld predikanten, in het lesprogramma meer aandacht zouden besteden aan management. Een aspect waar veel predikanten mee te maken krijgen. Tegenwoordig is het besturen van de lokale en landelijke kerk van zodanig niveau

verkondigen

dat je er niet mee wegkomt om alleen een theologische opleiding aan te bieden. Daarvoor is de maatschappij en de wereld waarin we nu leven veel te complex geworden.

Dat de kerk een organisatie is blijkt ook uit de negende geloofsvraag uit het kerkelijk handboek bij een doop of opname op basis van belijdenis: 'geloofst u in kerkelijke organisatie...?' De volgende vraag gaat over rentmeesterschap (tienden afdragen en gaven inzetten), maar is niet uitsluitend bedoeld voor opname in de gemeente. Zowel de afdracht van tienden als ook het inzetten van de ontvangen gaven vormen de basis voor onze kerkelijke organisatie.

De kerk als organisatie krijgt vaak te weinig aandacht wanneer we als zevendedagsadventisten samenkomen. Vaktermen worden

vaak gemedend tijdens de gesprekken onderling, maar de kerk kent wel degelijk een 'bedrijfsvoering'. Zo hebben wij bijvoorbeeld ook een 'marketingafdeling' waar nagedacht wordt over hoe we ons 'product' zo goed mogelijk kunnen 'verkoop' of het op z'n minst onder de brede aandacht van de gemeenschap te brengen.

Deze afdeling heet bij ons Evangelisatie of klassieker Zending. Ons product is de blijde boodschap van de spoedige wederkomst van Jezus Christus. Zo zijn er nog meer voorbeelden te geven van hoe de organisatie achter onze kerk zichtbaar wordt. Om die

reden ben ik een sterke voorstander van *management minded*-predikanten. Dit zijn predikanten die hun leidersrol met de inzichten en gretigheid van een goede CEO weten in te zetten. Dit komt bijvoorbeeld van pas bij het uitdenken van strategieën voor een brede verspreiding van ons gratis product. Een product vol hoop op herstel van alle ongerechtigheden in de wereld.

VERKONDIGING/SUCCESVOL

Missie als identiteit

De identiteit van onze kerk wordt weergegeven in onze 28 geloofsprincipes. Daarnaast heeft onze kerkelijke organisatie ook een missie die goed samenvat wat onze identiteit is. Het kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten heeft als centrale missie het delen van het evangelie van Jezus Christus en zijn spoedige wederkomst. De exacte formulering van de missie kan variëren afhankelijk van het land of de regio, maar onze wereldkerk heeft een missie die ongeveer luidt: De missie van het kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten is om alle mensen te roepen tot een persoonlijke relatie met Jezus Christus en hen voor te bereiden op zijn spoedige wederkomst.

Naast evangelisatiewerk is onze kerk ook betrokken bij de gezondheidszorg, het onderwijs en de maatschappelijke dienstverlening door onder andere ziekenhuizen, scholen en andere instellingen wereldwijd.

De drie engelen-boodschap uit Openbaring 14: 6-12 is een centraal leerstuk in de context van onze missie. Als zevendedagsadventisten geloven we dat deze boodschappen van cruciaal belang zijn in de laatste dagen voorafgaand aan de wederkomst van Christus. Wij interpreteren deze boodschappen als oproepen tot ware aanbidding, waarschuwingen tegen valse religies. Daarbij leggen wij nadruk op gehoorzaamheid aan Gods wet en ook op het vieren van de sabbat op de zevende dag. Het is een oproep tot voorbereiding op de spoedige wederkomst van Jezus. Hier grijp ik terug op het boek van Simon Sinek. De 'WHY', het 'waarom' van het bestaan van de kerkorganisatie van zevendedagsadventisten bestaat uit haar missieverklaring. Anders gezegd: het mandaat voor het kerk-zijn zoals wij dat voorstaan, vinden wij terug in de Bijbel in Openbaring 14 en daarop is voor een groot deel de identiteit van onze kerk gebaseerd.

Duidelijk zijn over je identiteit

Niet alleen managementgoeroes als Sinek halen het belang aan van duidelijkheid over je identiteit. Prominente sociologen als de Canadees Goffman en de Amerikaan Cooley halen ook het belang van identiteit aan. Zij stellen dat een zeker bewustzijn van je identiteit je levensloop bepaalt. Wie een boodschap wil verkondigen zal zich hiervan meer bewust moeten zijn.

Enkele jaren geleden sprak ik met een beleden emeritus predikant van onze kerk in Nederland. Ik vroeg hem hoe het kwam dat Jehovagetuigen zo hard groeiden in mijn woonplaats, terwijl zevendedagsadventisten daar ogenschijnlijk minder hard groeiden. De Jehovagetuigen hadden in vier jaar al vier koninkrijksalen

/Onze boodschap heeft de Bijbel als fundament. Daar moeten we duidelijk over zijn

geopend terwijl de zevendedagsadventisten bleven steken bij één gemeente. Het antwoord van de emeritus predikant bracht mij op het spoor van het boek van dr. Anne van der Meiden getiteld *Mensen Winnen*. Hij legde uit dat de oorzaak van de grote groei van de Jehovagetuigen neerkwam op duidelijk zijn over je identiteit en daarmee waar je voor staat.

Overtuigen

Met kennis over je identiteit ben je er nog niet. Want de toehoorder moet je boodschap nog ontvangen. Van alle wetenschappelijke werken die ik op dit gebied heb gelezen is een tekst uit de 4^e eeuw v.Chr. verreweg de beste: *Retorica* van Aristoteles. Dit invloedrijke werk blijft een hoeksteen van de westerse retorische theorie.

De Griekse filosoof Aristoteles wijdde dit werk aan de kunst van het overtuigen en communiceren. Hij onderzocht de methoden en strategieën die redenaars kunnen gebruiken om anderen te overtuigen van hun standpunten. Het boek bestaat uit drie delen die elk verschillende aspecten van overtuigende communicatie behandelen. In dit artikel wil ik vooral boek 2 onder de aandacht brengen. Dit boek gaat dieper in op Aristoteles' idee over *ethos*, *pathos* en *logos*, sleutel-elementen in zijn theorie om te overtuigen. *Ethos* heeft betrekking op de geloofwaardigheid en het karakter van de spreker. *Pathos* heeft meer te maken met het aanspreken van de gevoelens van je publiek. *Logos* gaat in op logisch redeneren en argumenten te versterken met bewijzen. Aristoteles benadrukt het belang van deze drie aspecten van overtuigen en merkt op dat een succesvol retoricus ze effectief moet gebruiken om contact te maken met zijn publiek.

Conclusie

Het is belangrijk te weten wat onze identiteit is als wij onze boodschap verkondigen als christelijke organisatie. Onze boodschap heeft de Bijbel als fundament. Daar moeten we duidelijk over zijn. Het is onze WHY en vormt de basis voor het bestaansrecht van onze kerkelijke organisatie met een duidelijke missie. Als we willen dat de toehoorders onze boodschap werkelijk ontvangen moeten we deze met overtuiging brengen. De concepten van Aristoteles over *ethos*, *pathos* en *logos* kunnen hierbij helpen. Toch zal de geloofwaardigheid van onze eigen boodschap het sterkst zijn als we zelf overtuigd zijn van onze boodschap.

Enrico Karg is hoofdredacteur & algemeen secretaris van de Nederlandse Adventkerk.

Miguel en echtgenote

INZEGENINGS-DIENST/NIEUWE PREDIKANTEN

De kerk kijkt met grote tevredenheid en dankbaarheid terug op de inzegeningdienst van de predikanten Choni Miguel en Riemer Postma (sabbat 1 juli in de Adventkerk Leiden). Voorzitter ds. Rob de Raad memoreerde in zijn openingswoord dat dit al de twee keer dit jaar is dat twee predikanten worden ingezegend. 'Hiervoor zijn we dankbaar.' Lees meer op: <https://bit.ly/nieuwepredikanten22>

Riemer en echtgenote

BUREN HELPEN/HOOGVLIET

De adventgemeente Zion Hoogvliet in Rotterdam zet zich in om mensen op de armoedegrens te helpen. Door directe hulp zoals voedsel en kleding, en samenwerking met lokale organisaties, hoopt Zion Hoogvliet om een leefbare omgeving voor deze mensen te creëren. Het initiatief, Buren helpen Buren, biedt steun aan lokale gezinnen, inclusief vluchtelingen en werd in de coronaperiode ondersteund door ADRA Nederland. Lees verder op: https://bit.ly/buren_hoogvliet Buren helpen Buren is onderdeel van de campagne OVERhetLEVEN. Meer weten? Ga dan naar: www.adra.nl/over-het-leven.

DIRK VINK LOOPT VOOR/NACHT VAN DE VLUCHTELING

Jullie kunnen op mij rekenen.' Dat zijn de afsluitende woorden van de belofte die scouts uitspreken wanneer de geïnstalleerd worden. De leden van AJV-Scoutinggroep Dirk Vink hebben laten zien hoe deze woorden echte waarde voor de medemens kunnen hebben. Dat deden zij door op zaterdagavond 17 juni mee te doen aan de Nacht van de Vluchteling in Amersfoort en 2000 euro aan sponsorgeld bij elkaar te lopen. Lees verder: https://bit.ly/dirkvink_loopt

Jeroen de Jager werkt in de media en is lid van de Adventkerk.

Gemeente- groei

door samenwerking
met nationale leiders

Missie en gemeentegroei. Dat was het thema tijdens de meerdaagse predikantenvergadering van 24 tot en met 26 april. Een van de presentatoren was Anthony WagenerSmith. Hij is hoofd Gemeentegroei bij de Trans-Europese Divisie (TED) van de kerk. WagenerSmith ontwikkelt plannen om in vooral West-Europa nieuwe kerken te openen. 'De Nederlandse Unie is gevuld met leiders die verlangen naar de groei van het koninkrijk.'

Tekst/Van de redactie

Kun je jezelf kort omschrijven?

Ik ben opgegroeid in een adventistisch gezin in de Amerikaanse staat Tennessee. Ik had het geluk om naar adventistische scholen met christelijke waarden te gaan. Ook werkte ik in het bouwbedrijf van mijn vader en kwam hierdoor in contact met mensen met verschillende achtergronden. De christelijke normen waren hard werken en doorzettingsvermogen.

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen het Westen, Afrika en Azië?

We hebben het hier natuurlijk over stereotypen. Maar na in verschillende situaties te hebben gewerkt verdeel ik het missiegebied in noord en zuid. Het noorden is Europa, Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland en het zuiden onder andere Afrika en Zuid-

Amerika. Het zijn twee op zichzelf staande werelden met soms verschillen die tegengesteld zijn. In het noorden heb je te maken met samenlevingen die ik typeer als individualistisch; in het zuiden zie je meer collectivisme. In het noorden is gelijkheid van gezag een dominant thema, terwijl je in het zuiden te maken hebt met respect voor autoriteiten. In het noorden zijn er meer theologisch opgeleide (leken)leden; in het zuiden zie je minder theologische kennis en val je terug op wat er geleerd wordt over de Bijbel.

In je boek PLANT noem je vijf essentiële punten voor gemeentegroei.

Elke nieuwe groep gelovigen, ongeacht hun cultuur of taal, moet een zinvol beleidsplan ontwikkelen met vijf belangrijke aandachtsgebieden.

- 1 **Bid en nodig uit:** een benadering, begeleid door gebed om een team te vormen.
- 2 **Maak een visie** waarbij de Bijbel het uitgangspunt is, dus wat vraagt God van ons? Bij die visie is het ook belangrijk om de context in de gaten te houden. Dus: met wat voor soort gemeenschap hebben we te maken, wat is de omgeving en welke waarden en normen hebben de mensen in de groep. Daarnaast moet ook bekeken worden wat de kwaliteiten en gaven van de teamleden zijn.
- 3 **Stimuleer dienstbaarheid:** hoe ziet discipelschap eruit?
- 4 **Aanbidding.** Hoe geven de bijeenkomsten op sabbat invulling aan de visie en het discipelschapprogramma?
- 5 **Leid op en stuur uit.** Houd daarbij het doel, de groei van de gemeente, in het vizier.

Hoe verklaar je de terughoudendheid in het Westen om je geloof te uiten?

De normen van vandaag zijn vrijheid, gelijkheid, overeenstemming en zorgen voor elkaar. Dat zijn allemaal overblijfselen van christelijke waarden, maar het geloof ontbreekt. De rationele scheiding van openbare moraal en particuliere waarden levert een verdeelde wereld op. Iemands geestelijk leven is nu gescheiden van de maatschappij en die waren in het verleden onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dus als iemand nu zijn geloof openlijk kenbaar maakt, wordt dit beschouwd als gedateerd en 'not done' en in tegenspraak met de genationaliseerde christelijke ideeën over onderwijs, gezondheidszorg en sociale zorg.

Hoe kan de Adventkerk nog groeien in deze gesecculariseerde wereld?

We moeten anders gaan kijken naar de post-christelijke cultuur. In plaats van missie bedrijven vanuit plaatsen waar veel gelovigen wonen, juist zending gaan bedrijven in gebieden met weinig gelovige mensen. We moeten overstappen van een kerkcentrale benadering, naar een zending-centrale aanpak. Drie bijzondere punten waar verandering nodig is zijn: kerkgebouwen (meer gericht op ontmoeting), kerkactiviteiten (meer aandacht voor geloofsleven) en de rol van de predikant (meer samenwerking in teamverband). Daar komt bij dat de meerderheid van de adventisten vandaag bestaat uit economische immigranten uit Zuid-Amerika en Afrika. Vaak voelen de kinderen en kleinkinderen zich niet meer thuis in de kerk van hun ouders. Zij vereenzelvigen zich vooral met hun nieuwe westerse woonland. En juist zij kunnen worden toegerust om nieuwe churchplants te vormen waarmee zij hun vrienden met verschillende achtergronden kunnen bereiken.

'De waarden in mijn jeugd waren hard werken en doorzettingsvermogen'.

Welke kansen zijn er voor de kerk?

We moeten veranderen van een pastorale opvatting naar een apostolische of zendingsopvatting. Dit betekent een cultuurverandering binnen de kerk. In plaats van 'theologie bedrijven' moeten we weer terug naar de rol van ouderlingen en dienstbare kerkleden. Wat betekent het om betrokken te zijn bij het dienstwerk van de plaatselijke kerk? De geschiedenis laat zien dat na tijden van geloofsafval er altijd weer een periode volgt van opleving en vernieuwing.

Hoe kun je in onze tijd onkerkelijken benaderen?

Vroeger benaderden we mensen met christelijke leerstellingen om hen over te halen zich aan te slui-

ten bij de plaatselijke kerk met de juiste leerpunten uit de Bijbel, de 'waarheid'. Nu kunnen we mensen uitnodigen om samen met ons goed werk te verrichten voor de stad waarin we leven en voor de mensen die het minder hebben, dus 'dienstbaarheid'. Dit levert echte relaties op en soms ook een persoonlijke crisis. De heilige Geest kan mensen aanraken om ze de bijzondere kracht te laten ontdekken van geloof in Jezus.

Wat zijn de unieke kenmerken van de Adventkerk?

De Adventkerk heeft een unieke kracht om tegenwicht te bieden aan de post-christelijke samenleving door bijvoorbeeld een holistische benadering van het geloof en de

INTERVIEW/ANTHONY WAGENERSMITH

praktijk. Dat houdt in: onderwijs, genezing bieden en verkondiging, de zegening van de sabbatsrust in een opgejaagde wereld, middelen om nieuwe projecten en zending te ondersteunen en een beeld te bieden van een kerk als een levende gemeenschap en niet als een dogmatische groep die opgesloten zit in een kerkgebouw.

Hoe heb jij de predikantentraining van de Nederlandse Adventkerk in april dit jaar ervaren?

Het was bijzonder fijn om de predikanten te leren kennen met hun uitdagingen waar zij persoonlijk voor staan. De Nederlandse Unie heeft leiders die het koninkrijk van God willen zien groeien, ondanks de verschillende culturen. Ze zijn bereid om namens Jezus de hedendaagse kerkcultuur te vernieuwen.

Wat was jouw belangrijkste boodschap aan de predikanten?

De boodschap van onderwerpen als churchplant, evangelisatie, de toerusting van ouderlingen en leiders.

Welke lessen heb je daaruit geleerd?

Ik heb meer kennis opgedaan over de zendingsgeschiedenis in

/ Het lijkt dat God toelaat dat in de kerk een aantal zaken verdwijnt die ons dierbaar waren in het verleden

Nederland. Maar ook over nieuwe ontwikkelingen, uitdagingen om aansluiting te vinden bij de Nederlandse cultuur. Ik heb de hartelijke banden mogen ervaren tussen de verschillende predikanten.

Wat is je aanpak en doel als het gaat om gemeentegroei binnen de TED?

Ik ben hier om te luisteren en te leren over de diverse uitdagingen in de 22 landen van de TED. Ik richt me daarbij vooral op churchplanting. Ons gebed is om leiders toe te rusten zodat ze een systeem kunnen ontwikkelen waarbinnen wederzijdse steun en nieuwe projecten binnen de diverse regio's een plaats vinden. Zo kunnen groepen samenwerken met nationale leiders.

Naast gemeentestichting zijn er nog veel andere gebieden waarbij ik betrokken ben. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van veelzijdige zendingsstrategieën voor belangrijke stedelijke gebieden. Maar ook middelen zien te vinden om verafgelegen gebieden te ontsluiten voor missie en het mogelijk maken van allerlei vormen van evangelisatie.

Is de (kern)boodschap van de kerk nog relevant voor de westerling van 2023?

De kernboodschap is dat Jezus Christus onze enige hoop is voor nu en in de toekomst. De manier waarop die boodschap eerder werd gedeeld, ontstond echter in een context van katholieke en protestantse spanningen die invloed hadden op de inhoud van onze boodschap. Tegenwoordig is de boodschap nog steeds nodig. De kunst is om die zó te brengen dat die aansluit bij de westerse Europese culturen. Hoe laten we de mensen weten dat Christus en de boodschap van het adventisme hun een nieuwe persoonlijkheid kan geven? Een nieuwe persoonlijkheid die niet is geërfd (traditie) of gekozen (individualisme), maar een gift is (een derde weg via Jezus).

Heb je een boodschap voor Adventlezers?

Houd hoop want we leven in een uitdagende, maar opwindende tijd. Het lijkt dat God toelaat dat in de kerk een aantal zaken verdwijnt die ons dierbaar waren in het verleden. Maar Hij laat dit toe zodat de kerk heropgebouwd en klaar gemaakt kan worden voor zijn toekomstige glorie. En als de wereld om ons heen donkerder wordt, is er slechts een beetje licht nodig om een groot verschil te maken voor de Heer. Moge God zijn werk in de Nederlandse Unie rijkelijk zegenen!

De aanwezige predikanten tijdens de meerdaagse predikantentraining van 24-26 april

Advent verwent

Met een knipooeg naar India. Wat eten we deze keer? Dahl met zoete aardappel en koriander-yoghurt. In dit gerecht is geen zout gebruikt. Houdt u niet van de smaak van koriander, neem in plaats daarvan verse munt. Met een komkommersla erbij een heerlijke maaltijd.

Tekst/Jeanette Lavies

Dit hebt u nodig voor 4 personen

- 300 gram rode linzen
- Stuk gemberwortel (grootte van 2 duimen)
- Grote bos koriander
- 1 blik tomatenblokjes zonder zout
- 4 rode uien
- 2 winterwortels
- 2 zoete aardappelen
- 2 groene pepers
- 6 eetlepels olijfolie
- 6 theelepels garam masala (Indiaase kerriepoeder)
- 2 theelepels korianderzaad
- 2 theelepels komijnzaad
- 2 teentjes knoflook
- 200 ml vega-yoghurt

Zo maakt u het klaar

1. **Was** de linzen.
2. **Schil** het stuk gember en rasp of snijd het fijn.
3. **Was** de koriander, pluk de blaadjes eraf en snijd de steeltjes in stukjes.

4. **Breng** de linzen met de gember en de koriandersteeltjes in 500 ml water aan de kook en laat ca. 20 minuten zachtjes koken. Wat water toevoegen als het te droog wordt.
5. **Roer** de tomatenblokjes erdoor en laat zachtjes pruttelen tot de linzen uit elkaar vallen.
6. **Snipper** de uiten en snijd de wortels in kleine blokjes. Schil de aardappels en snijd ze in blokjes. Haal de pitjes uit de pepers en snijd ze fijn.
7. **Fruit** de uien in de olie met de garam masala, het komijnzaad en het korianderzaad. Pers de knoflook erboven. Voeg de wortel, zoete aardappel en peper toe met een paar lepels water en stoof dit in ca. 5 minuten gaar.
8. **Knip** de korianderblaadjes klein. Roer een deel door de yoghurt.
9. **Schep** aan tafel de groente en wat koriander-yoghurt op de dahl en strooi er nog wat fijngehakte koriander over.

Reageren

Wilt u ook dat uw recept in Advent komt? Stuur dan een mail met beschrijving van het recept op naar lavies1@xs4all.nl.

Jeanette Lavies is vrijwilliger en lid van de gemeente Den Haag.

Evangeliseert ADRA wel of niet?

De verkondiging van het evangelie is de opdracht die we van Jezus hebben ontvangen. Hoe we dat nou precies moeten doen is een belangrijke vraag waarover de meningen nogal uiteen kunnen lopen. Ook over de vraag of ADRA nou wel of niet evangeliseert zijn er verschillende opvattingen. Ik ga u vertellen over een aantal van onze projecten. Aan u de vraag of dit werk nu wel of niet hoort bij de verkondiging van het evangelie.

Tekst/Nadja van den Broek

Ver weg en dichtbij

ADRA helpt mensen of ze nu wel of niet geloven. Het is ADRA verder niet toegestaan om bij elke zak rijst die we verdelen ook nog een foldertje over de sabbat of 'De grote strijd' mee te geven. Onze projecten eindigen ook niet met een serie lezingen over schepping en evolutie. Aan onze hulp zijn geen verplichte Bijbelstudies verbonden. Waar zit dan dat stukje verkondiging? Toch leg ik hieronder uit waarom de mensen van ADRA denken dat ADRA een cruciaal onderdeel is van onze verkondiging. Of dat nog kan worden in bepaalde kerken.

Door mijn dagelijkse werk krijg ik de kans om met speciale mensen te spreken. Zij komen uit verschillende landen, spreken verschillende talen en geloven in verschillende dingen. Maar één uitspraak hoor ik vaak: 'Ik wist niets van ADRA of de adventisten totdat er iets ergs gebeurde. Toen ik hun nodig had, hebben deze mensen mij geholpen'. In het volgende stukje vertel ik over verschillende projecten heel dichtbij, in ons eigen land, die mij steeds opnieuw raken.

ADRA verleent noodhulp in het door een aardbeving getroffen Syrië en Turkije.

OVERhetLeven

In Nederland werken wij elk jaar weer samen met kerken om projecten uit te voeren. Wij hebben bovendien een activiteitscentrum ADRA Share & Care op het landgoed Oud Zandbergen in Huis ter Heide. Het activiteitscentrum heeft als motto: "Samen delen, Samen zorgen". Dit doen wij elke week vol passie met ongeveer tien tot twaalf vrijwilligers. Zij organiseren op een geweldige manier wekelijkse activiteiten voor oud en jong in de buurt.

Bijvoorbeeld taalbegeleiding, creatieve middagen, wandelommetjes of een gezellige buurttafel. Er is voor iedereen iets bij om aan mee te doen. Zij verkopen tweedehands spullen en hiermee kunnen ze ook een deel van de activiteiten betalen. Maar dat is niet alles. De helft van de opbrengst van de verkoop doneren zij aan kinderen van het ADRA EKF kindsponsoringprogramma in Madagaskar die zonder hun hulp niet naar school kunnen. Zo sponsoren zij maar liefst veertien kinderen elk jaar!

ADRA Share & Care op het landgoed Oud Zandbergen in Huis ter Heide.

In 2023 willen we extra aandacht geven aan dit mooie motto 'Samen delen, Samen zorgen' met onze campagne 'OVERhetLeven'. ADRA Nederland werkt hiervoor samen met de werkgroep van adventgemeente Zion in Spijkenisse-Hoogvliet en ADRA Curaçao. In de toekomst investeren wij in het oprichten van nieuwe ADRA Share & Care locaties zowel in Nederland als Curaçao. Als eerste stap helpen we gezinnen door de uitdeling van overlevingspakketten. Daarin zitten bijvoorbeeld dagelijkse boodschappen en menstruatieproducten. Zaken waar sommige mensen te weinig geld voor hebben.

Buren helpen buren

Dat dit geweldige projecten zijn zien we terug in alle succesverhalen van ons activiteitscentrum in Huis ter Heide. Of wat we horen over de eerdere uitdeelacties van overlevingspakketten. Vorig jaar kwam adventgemeente Zion uit Hoogvliet-Spijkenisse al in actie en hielp vluchtelingen uit Oekraïne. Zo verdeelden 27 gemeenteleden boodschappen en vouchers. Hier zijn enkele reacties van de ontvangers:

'Ik wist nooit dat jullie kerk zo'n uitgebreide hulpverleningsorganisatie had die wereldwijd aanwezig is bij calamiteiten en rampen. Top. Andere kerken kunnen hiervan leren.'

Een moeder gaf aan: 'eindelijk kan ik deze maand iets extra's op tafel zetten voor mijn twee kleine kinderen. Dank jullie uit de grond van mijn hart.'

'Voor mij kwam deze cadeaubon van € 50 als een gebedsverhoring.'

'Dit is echt geloof in actie; jullie dwingen niemand om lid te worden van jullie kerk, enkel en alleen omdat mensen geholpen zijn. Wat een liefde!'

Wat denkt u?

Persoonlijk denk ik dat ons werk een opening biedt tot de harten van mensen. Het verschil met niet-christelijke organisaties zijn de mensen die de projecten uitvoeren. Doordat onze kerk wereldwijd nauw verbonden is met onze organisatie voor ontwikkelings-samenwerking, leren mensen de kerk en ons geloof door ADRA kennen. Zij zien dat wij gelovigen zijn die om hen geven. Dat raakt vele harten en is volgens mij de belangrijkste eerste stap richting de verkondiging van het evangelie. Wat denk jij?

Meer weten

Wilt jij meer weten hoe uw gemeente iets kan doen in samenwerking met ADRA? Neem dan contact met ons op via info@adra.nl. Of bel met 030-6917584. Lees meer over onze projecten op adra.nl en vergeet niet op de website van ons activiteitscentrum te kijken adrasharecare.nl naar de nieuwste activiteiten. Hopelijk horen we snel van u!

Nadja van den Broek is medewerker bij ADRA Nederland.

Buren helpen buren.

GECRASHT/HELIKOPTER VAN ADVENTISTISCHE HULPDIENST

Nadat in maart van dit jaar een helikopter van PAMAS (Philippine Adventist Medical Aviation Service) met vier personen aan boord van de radar verdween en sindsdien wordt vermist, kreeg de organisatie opnieuw met een ernstig incident te maken. Op 27 juli crashte een helikopter, met twee piloten en twee passagiers, vlak bij zijn bestemming in een bananenplantage. Het toestel bevond zich op ca. 1000 m hoogte toen het plotseling in problemen kwam. Alle inzittenden kwamen er met lichte verwondingen af. De PAMAS is een organisatie die steun biedt aan adventistische instellingen, met name voor het vervoer van ernstig zieken. Ondanks deze recente uitdagingen blijft de staf van PAMAS vol vertrouwen dat zij onder Gods hoede zijn.

OVERLEDEN/RONALD NUMBERS BEWONDERD EN OMSTREDEN

Op 24 juli overleed dr. Ronald Numbers op 81-jarige leeftijd. Numbers, de zoon van een adventistische predikant en de kleinzoon van een Generale Conferentievoorzitter, was een vooraanstaande Amerikaanse hoogleraar in de geschiedenis van de wetenschap. Hij begon zijn loopbaan in een adventistische omgeving. Zijn eerste publicatie in 1976—een boek over Ellen White als gezondheidspionier—veroorzaakte grote deining. In *Prophetess of Health* toonde hij aan dat Ellen White goed op de hoogte was van de ideeën van aller-

lei gezondheidshervormers in haar tijd en dat zij veel van wat zij schreef aan hen ontleende. Inmiddels is het vrij algemeen aanvaard dat publicaties van anderen dikwijls een inspiratiebron voor Ellen White vormden, maar in 1976 was die gedachte uiterst controversieel. De onenigheid rond zijn boek leidde tot een breuk tussen Numbers en de Adventkerk die nooit werd geheeld, hoewel er veel warme contacten bleven bestaan tussen hem en adventistische vrienden in de academische wereld. Zijn boek over de geschiedenis van het creationisme (*The Creationists*, 2006), waarin het adventistisch aandeel ook uitgebreid aan de orde komt, wordt algemeen als een meesterwerk beschouwd en velen keken uit naar de biografie over John Harvey Kellogg, die Numbers helaas niet heeft kunnen voltooien.

PROJECT KAJIADO/ HELPT SLACHTOFFERS VAN GENITALE MUTILATIE

Een artsenteam van het Duitse adventistische *Waldfriede* ziekenhuis (Berlijn) werkt samen met collega's van een vrouwenziekenhuis in het Keniaanse Eldoret om ernstige gevallen van de gevolgen van ggn. vrouwenbesnijdenis te behandelen. Een groep artsen uit Duitsland heeft, onder leiding van dr. Roland Scherer, in het kader van het Kajiado-project, gedurende een groot deel van de maand mei in Kenia operaties uitgevoerd. De patiënten zijn voornamelijk afkomstig uit de Masai-stam. Weliswaar is vrouwenbesnijdenis in Kenia verboden, maar komt deze toch nog heel vaak voor, met ernstige lichamelijke en psychische gevolgen. ADRA-Oostenrijk is een belangrijke sponsor van dit project.

EL SALVADOR/VRIJWILLIGERS BOUWEN COLLEGE

De Adventkerk heeft met ruim duizend gemeenten en bijna 200.000 leden in het overheersend rooms-katholieke El Salvador een vaste voet aan de grond. De kerk heeft in dit Midden-Amerikaanse land zo'n 25 basis- en middelbare scholen, maar tot nu toe moesten jongeren die een adventistisch college wilden gaan bezoeken daarvoor naar het buitenland. Binnenkort zal dit niet meer nodig zijn. De bouw van een splinternieuw college nadert zijn voltooiing. Het bijzondere van dit project is dat het vrijwel geheel tot stand komt door de inzet van vrijwilligers, vanuit El Salvador zelf, maar vooral uit de Verenigde Staten. Leden van de *Village Church* in Berrien Springs (Michigan) spelen daarbij een heel belangrijke rol. Volgens de projectleider, ds. Ron Kelly, is het project niet alleen een zegen voor de toekomstige studenten, maar vooral ook voor degenen die hieraan eensgezind hebben meegebouwd.

BARRY BLACK/ VIERT 20-JARIG JUBILEUM

Barry C. Black (75) kreeg onlangs veel nationale aandacht, onder andere in de *Washington Post*, omdat hij nu twintig jaar de 'chaplain', d.w.z. de geestelijke raadsman, is van de Amerikaanse Senaat. Barry kreeg, na een succesvolle loopbaan als geestelijk verzorger bij de Amerikaanse navy, een aanstelling als 'chaplain' van de Senaat. Hij was de eerste zevendedagsadventist en de eerste man van kleur in die bijzondere functie. Een van zijn taken is om elke vergadering van de senatoren met gebed te openen. Zijn gebed op 7 januari—de dag na de bestorming van het Capitool—maakte in het gehele land grote indruk. Black is de auteur van enkele veelgeprezen boeken en is een ingezegend predikant die in veel adventgemeenten wordt uitgenodigd.

BANGLADESH/72 GEDOOPT NA OPWEKKINGSBIJEENKOMSTEN

Het blijft een grote uitdaging om het evangelie te brengen in het deel van de wereld dat als de *10/40 window* wordt aangeduid. Daarmee wordt het gigantische deel van de aardbol bedoeld tussen 10 en 40 graden noorderbreedte, waar de christelijke boodschap op grote weerstand stuit. Ook Bangladesh, een land met ruim 171 miljoen inwoners, ligt binnen de *10/40 window*. De Adventkerk is al iets meer dan een eeuw in Bangladesh werkzaam, maar tot op heden zijn er slechts 127 gemeenten, met ongeveer 31.000 leden. Nu er binnen korte tijd 72 personen werden gedoopt, was dat dus heel bijzonder. Dit was in de maand juli het geval, nadat een serie opwekkingsdiensten werd gehouden op twee adventistische onderwijsinstituten, met sprekers van de unie en de divisie. Tweeënzeventig, voornamelijk jonge mensen besloten Jezus te gaan volgen en lieten zich dopen.

Reinder Bruinsma is emeritus predikant en secretaris van de werkgroep SHANA.

Zoals Hij

Tekst en illustraties/ Ruth

Ver weg van hier woont een klein muisje. Het muisje heet Sew en hij woont op een zandvlakte in het land Ethiopië. Dit land ligt in Afrika. Het is niet altijd makkelijk om een klein muisje te zijn op een grote zandvlakte. Overal loert gevaar. Soms vliegen er grote roofvogels over de zandvlakte op zoek naar eten. Sew moet zich dan vlug verstoppen. Dan zien de roofvogels hem niet. Het gebeurt ook wel eens dat er enge wolven over de zandvlakte lopen. Soms is het er zo heet dat Sew het ontzettend warm krijgt. En soms regent het er zo hard dat Sew helemaal doorweekt is. Ook eten vinden is altijd een grote klus.

Op een vroege ochtend kruipt hij uit zijn kleine holletje. Hij wil op zoek naar eten. Nog voordat de grote enge wolven wakker zijn. Sew is aan het zoeken en zoeken, maar vindt geen kruimel. Hij begint moe te worden van al dat lopen en al dat zoeken. Langzaam komt de zon op en het wordt het licht. In de verte ziet Sew iets roods glinsteren aan een grote boom. Is dat misschien een vrucht denkt hij. Hij knijpt zijn kleine oogjes samen. Sew tuurt heel lang naar het glanzende rode iets. Ja! Het is een lekker stuk fruit! En niet zo maar een stukje fruit. Het is een hele grote appel die daar hoog aan de boom hangt.

Sew rent snel naar de boom. Hoe dichterbij de boom komt, hoe hoger de appel in de boom lijkt. Eindelijk is Sew bij de boom aangekomen. Hij kijkt weer omhoog naar de appel. De appel hangt heel hoog. Ver, heel ver weg van Sew. Sew gaat op zijn achterpootjes staan. Hij strekt zijn kleine pootjes zo ver mogelijk uit in de richting van de appel. Maar hij kan er nog lang niet bij. Hij pakt daarom een lange stok. Hij steekt de stok zo ver mogelijk uit naar de appel. Maar ook de stok is te kort. Verdrietig kijkt Sew naar de appel. Wat hij ook probeert, hij kan er niet bij.

Plotseling voelt Sew dat de grond onder zijn pootjes begint te beven en te trillen. Achter zich hoort hij luid gestamp. Sew is heel bang. Langzaam draait hij zich om. Dan ziet hij het grootste dier dat hij ooit in zijn leven heeft gezien. Het dier heeft hele brede poten en een grijze huid. Hij heeft hele grote oren en een hele lange slurf. Het is de olifant Abba. Het grootste dier van het land. Sew zucht van verbazing. Hij heeft nog nooit zo'n groot dier gezien. Abba komt dichterbij Sew staan. Hij strekt zijn lange slurf uit naar de appel. Met zijn slurf plukt Abba de appel en legt die voor Sew neer. Sew snuffelt kort aan de appel en neemt dan een grote hap. Mmm, dat smaakt goed!

Vanaf die tijd gaan ze overal met elkaar naar toe. Ze volgen elkaar naar elke plek. Het leven van muisje Sew is niet altijd makkelijk geweest. Maar nu heeft hij een goede vriend die Abba heet. Het leven van Sew is veel leuker geworden. Muisje Sew hoeft zich niet meer te verstoppen voor de grote enge roofdieren. Vriend Abba beschermt hem. Tegen elke roofvogel of wolf die in de buurt komt begint Abba flink te trompetteren. Of hij gaat stampen. Sew hoeft nu niet meer bang te zijn. En wanneer het heel heet weer is of wanneer het hard regent, schuilt Sew dicht bij Abba onder zijn grote oren. Sew heeft het nu niet meer heet. Ook is hij nooit meer doorweekt.

En dat is niet alles. Sew begint zelfs meer op Abba te lijken. Samen met Abba plukt hij fruit voor andere dieren. En wanneer ze samen op stap zijn neemt Sew

grotere stappen en tilt hij zijn kop omhoog. Net zoals Abba altijd doet. En net zoals Abba trompettert, zo trompettert Sew nu ook. Alle dieren valt het op dat Sew veranderd is. En dat Sew steeds meer op olifant Abba begint te lijken. Zo veel zelfs dat als de dieren Sew zien ze tegen elkaar zeggen 'Kijk, dat moet wel een vriend van Abba zijn'.

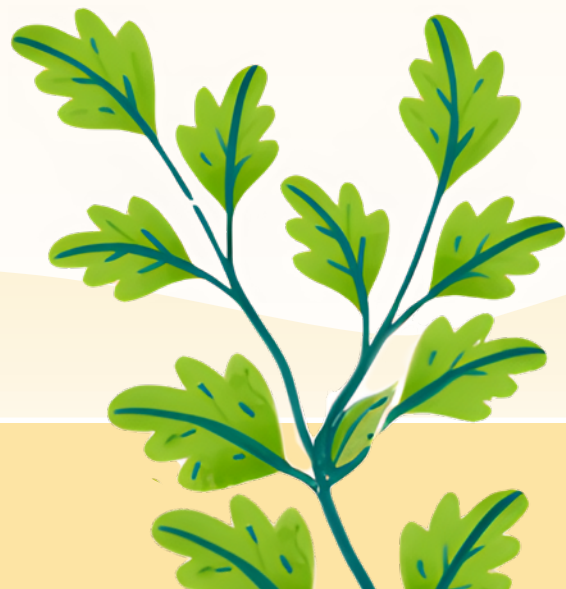
De les van het verhaal

Net als muisje Sew en olifant Abba kunnen wij ook veel dingen overnemen van onze vriendjes. We kunnen dezelfde spelletjes spelen of dezelfde grappen gaan maken. Dit is heel normaal. Want als wij veel met iemand omgaan, dan gaan we op hem of haar lijken. Dat komt omdat we dingen overnemen. We kunnen ook kiezen om God als vriend te hebben. Dan gaan we ook meer op God lijken. Net als God worden we geduldiger en liefdevoller.

2 Korintiërs 3:18

Want wij veranderen in nieuwe mensen, wij gaan steeds meer lijken op onze hemelse Heer. Daar zorgt de heilige Geest voor.

Ruth is 23 jaar en studeert rechten. Zij is lid van de gemeente Huis ter Heide en bereidt de kinderverhalen voor.

Afdelingshoofd Vrouwen- en Gezinspastoraat

'Dit voelt als thuiskomen'

Ze noemt zichzelf een 'pastor's kid', want Jolanda Krikken groeide op in een adventistisch predikantengezin. 'Ik kreeg als het ware het geloof met de paplepel ingegoten.' Ze werkte vele jaren in de gezondheidszorg en negentien jaar voor de Nederlandse Unie. Eerder dit jaar werd ze gevraagd afdelingshoofd van het Vrouwen- en Gezinspastoraat te worden. Ze was aangenaam verrast: 'Ik wil graag Gods liefde doorgeven.'

Tekst/Jan Spijk

**/ Verkondigen
is laten zien
hoe God in jouw
leven werkt**

Jolanda Krikken: 'Het Vrouwenpastoraat ligt mij na aan mijn hart' Foto: Heidi Moorman

Zangeres

Jolanda was niet alleen verpleegkundige en later verpleegkundig docent, maar ook tien jaar lang professioneel zangeres. 'Zingen is een passie van mij. Ik werkte in zowel binnen- als buitenland. Ik trad op tijdens feesten, trouwerijen en in restaurants. Er zijn ook twee cd's uitgegeven. Het was echt een hele mooie tijd.'

Pastoraal werker/ churchmediator

Sinds 2004 werkt Jolanda als pastoraal werker voor de Adventkerk in Noordoost Nederland en later landelijk als churchmediator. Daar is nu het vrouwenpastoraat bijgekomen.

Hoofd vrouwenpastoraat

Voor Jolanda's gevoel was haar nieuwe functie bij het Vrouwenpastoraat 'een mooie stap: het is thuiskomen.' Ze vindt het heel prettig dat ze haar nieuwe functie zelf mag invullen en ontwikkelen. 'Het vrouwenpastoraat ligt mij na aan het hart. Vrouwen zie ik als sterke mensen. Zij doen heel veel en dat wordt niet altijd gewaardeerd en gezien. In deze functie komen veel dingen samen die ik in mijn eigen leven heb meegemaakt. Mijn werk in de zorg, het onderwijs, als mediator en het pastorale

werk. Daarvan neem ik veel mee in het ontwikkelen van het vrouwen- en gezinspastoraat.'

Verbinden en versterken

Jolanda heeft duidelijke plannen voor het vrouwen- en gezinspastoraat. 'Voor het Vrouwenpastoraat is de visie 'vrouwen verbinden en versterken'. Dat willen we vooral op gemeenteniveau doen. Ik wil graag verbindingen leggen met de vrouwen in de lokale gemeentes. Verder gaan we elke maand op de website van de kerk een hoofdstuk van het boekje 'Bezige Bijen' publiceren. Vrouwen kunnen hiermee werken in hun vrouwenpastoraat of in een kleine groep. Versterken kan ook door trainingen in het land te geven en op het tweedaagse congres (zie kader) later dit jaar. Ontmoeting vindt Jolanda heel belangrijk: 'Je ervaart dan dat veel mensen met het werk van God bezig zijn. Ik wil graag elk jaar een congres organiseren met steeds een ander thema. Alle vrouwen uit de kerk zijn welkom en ook vrouwen van buiten de kerk.'

Grensoverschrijdend gedrag

Er viel het afgelopen jaar in de publiciteit niet aan te ontkomen: het (seksueel) grensoverschrijdend gedrag.

Jolanda

Jolanda Krikken is ook hoofd voor het Gezinspastoraat. Hiervoor heeft ze eveneens een visie- en missiedocument geschreven. Ze wil graag gezinnen bijstaan, ondersteunen en versterken. 'Om te kijken wat de gezinnen in de gemeenten nodig hebben wil ik met hen in gesprek gaan en kijken wat ze nodig hebben', aldus Jolanda. 'Verder wil ik in de lokale gemeenten kijken wat goed gaat in gezinnen en waar we dit kunnen inzetten om andere gezinnen eventueel te kunnen helpen.' Ook dit wordt de komende periode verder uitgewerkt.

VROUWENCONGRES

Zelfleiderschap

Op 25 en 26 november organiseert het Vrouwenpastoraat het Vrouwencongres met als thema *Zelfleiderschap*. De bijeenkomst is in Almere.

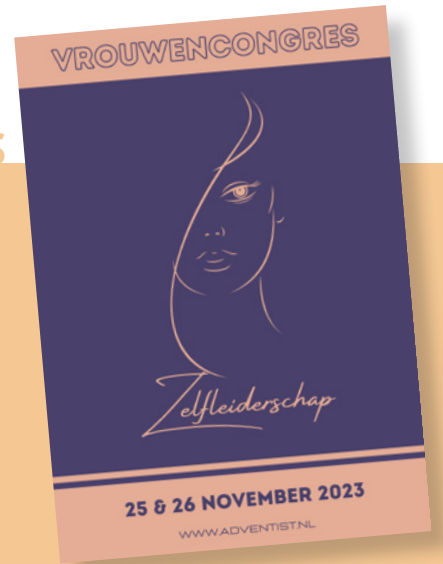
Het programma is als volgt:

- De sabbat staat in het teken van de ontmoeting
- Zondag staat in het teken van versterken door workshops

Om het voor iedereen toegankelijk te maken is de entreeprijs laag gehouden: **€ 20,00** per persoon.

3 november sluit de inschrijving.

Meer informatie: www.adventist.nl/vrouwenpastoraat

Afdelingshoofd van het Vrouwen- en Gezinspastoraat Jolanda Krikken: 'Wij als team van het vrouwenpastoraat kijken er naar uit om iedereen te mogen begroeten. Ik verwacht twee inspirerende dagen.'

In populaire tv-programma's als *The Voice*, *De Wereld Draait Door* en *NOS Sport*. Jolanda: 'Het is bespreekbaar geworden en ik hoop dat vrouwen het aandurven om het gesprek hierover aan te gaan. Het draait voor mij allemaal om bewustwording.

Ik weet wat het is, omdat ik als jong meisje ook in aanraking ben geweest met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ik weet wat een impact dat heeft op je hele leven. Ook in mijn pastoraat heb ik daardoor een zesde zintuig ontwikkeld. Als je het zelf hebt meegemaakt, ken je de dieptes en snap je waar mensen doorheen gaan. Ik benoem hier ook het project Veilige Kerk dat al langer binnen ons kerkgenootschap bestaat.'

Gods liefde doorgeven

Jolanda heeft zelf heel veel affiniteit met het thema van deze Advent: Verkondigen. In haar woorden: 'Verkondigen is laten zien hoe God in jouw leven werkt. Welke beslissingen je neemt, hoe je met mensen omgaat en hoe je dieren behandelt. Dat zegt meer dan alles wat je hardop verkondigt. Ik ben een mensen-mens en ik houd ervan een knuffel te geven.

De belangrijkste opdracht die ik van God heb is om zijn liefde door te geven.' Lachend als toevoeging: 'Deze opdracht van de Heer vind ik niet zo moeilijk. Ik zeg altijd tegen God: zeg maar wat ik moet doen, dan zet ik wel de stappen. Het aanvaarden van deze functie is voor mijn gevoel ook zo'n stap.'

Missie: vrouwen sterker maken

Ze wil in haar nieuwe functie openstaan voor de vrouwen in de kerk en voor ze bereikbaar zijn. Ze wil de komende tijd in gesprek gaan in de verschillende districten om te luisteren wat vrouwen nodig hebben. Haar doel over vijf jaar als haar termijn eindigt? 'Wat ik wil bereiken is dat vrouwen sterker zijn geworden. En dat we Gods liefde uit hebben gestraald naar de mensen om ons heen. Ook naar mensen die God nog niet kennen. In mijn functie doe ik ook een beroep op vrijwilligers, want die heb ik gewoon nodig. Ik kan het echt niet in mijn eentje. Dat is ook weer het mooie van de kerk, we mogen ons samen inzetten voor Gods werk.'

Jan Spijk is communicatieadviseur bij het landelijk kantoor van de Nederlandse Adventkerk.

Een goed gesproken woord

Laat ik brutaalweg beginnen met de opmerking: de adventistische prediking is vaak niet te doorgronden. Net als bij alle generalisaties zijn er natuurlijk uitzonderingen, maar helaas veel te weinig. Mijn mening is gekleurd door mijn visie over de prediking: de verkondiging van de Schriften op een krachtige, relevante en beklijvende manier.

Tekst/Laurence Turner

De kracht van woorden

Mijn woorden moeten niet gelezen worden als graadmeter van iemand die de perfectie bereikt heeft. Eerder als observaties van een mede-beoefenaar van deze moeilijke kunstvorm. Ik vind het enorm jammer dat de

prediking ondergewaardeerd en onbelangrijk gemaakt wordt. We realiseren ons pas wat een krachtige bron van goeds een preek kan zijn. Meestal is dat tijdens die zeldzame momenten dat we een werkelijk fantastische preek horen. Eén die in ons geheugen gegrift blijft. Juist op dit laatste punt, de kracht van woorden, wil ik in dit artikel de aandacht leggen.

Herinneren

Vaak als ons gevraagd wordt wat we van een preek vonden, kunnen we niet vertellen waar deze over ging. We prijzen de prediker, uit loyaliteit of gewoonte, maar herinneren ons de boodschap niet. Dit betekent echter dat het luisteren naar die boodschap verloren tijd was.

De reden waarom het preken mislukt is onnadenkendheid. We denken niet goed na over de woorden. Als we blijven hangen in een 'soort van' of 'zoiets als' idee van wat we willen zeggen, duidt dat niet alleen onze eigen verwardheid aan, maar sturen we ook de gemeente verward naar huis. Dat ik me preken herinner is omdat ik me de woorden kan herinneren. Niet de wilde bewegingen of de stemverheffingen van de spreker. Het gebrek aan aandacht voor de woorden zorgt ervoor dat we de kerk verlaten met de herinnering

aan de liederen en de bloemen, maar niet aan de preek. Een preek is grotendeels een auditieve ervaring. Om het te kunnen herinneren moeten de woorden memorabel zijn. Maar hoe bereik we dat?

Creativiteit

Sprekers zouden tot de verbeelding sprekende literatuur moeten lezen waarin woorden als kunst gebruikt worden. Ik heb het dan niet alleen over de klassieken, maar ook over hedendaagse schrijvers. Kunstig geschreven woorden voeden de creativiteit. Helaas zijn de meeste preken niet erg creatief. Velen van ons zien de preek puur als een middel om informatie over te brengen. Maar de preek moet ons in beweging brengen, amuseren, verdrietig maken, confronteren, uitdagen en ja, ook informeren.

Vorbereiden

Creativiteit vergt voorbereiding. Hoewel sommige sprekers menen dat de inspiratie door de Geest het belangrijkste is, kan dit nooit betekenen dat we het maar laten gebeuren. De meeste preken die op die manier gehouden worden slaan de plank volledig mis. Voorbereiding is essentieel. Het belang van woorden vereist een zorgvuldige voorbereiding. Ik ken geen enkele grote spreker die niet eerst zijn of haar woorden volledig heeft uitgeschreven. Het doel daarvan is niet dat de preek dan makkelijker voorgelezen kan worden, maar wel dat je weet wat je wilt zeggen. Een spreker moeten leren schrijven voor het gehoor. Een tekst lezen is iets heel anders dan naar een tekst luisteren. De zinnen om naar te luisteren moeten begrijpelijk zijn en niet te lang. Een leestekst kan nog eens teruggelezen worden wanneer de strekking de eerste keer niet duidelijk was. Bij een preek kan dit niet, dus het moet in één keer goed zijn, anders raak je je luisteraars kwijt.

Taalgebruik

Schrijven voor het oor betekent beeldend taalgebruik hanteren zodat de geest zich meteen een beeld kan vormen bij het verhaal. Het gebruik van voorbeelden en metaforen is dan ook belangrijk. Veel van de Bijbel was oorspronkelijk bedoeld als luisterverhaal. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de Bijbel het verhaal vaak belangrijker is dan abstracte theologische uiteenzettingen. Denk eens aan de Bijbelse beelden voor God: koning, herder, echtgenoot, moeder, leeuw, brandend vuur, en dergelijke. Als je dat eenmaal hebt gehoord, vergeet je het niet meer. Denk aan Spreuken 11:22: 'Schoonheid bij een vrouw zonder verstand is een gouden ring in de snuit van een varken.' Of Spreuken 26:11: 'Zoals een hond terugkeert naar zijn eigen braaksel, zo herkauwt een dwaas zijn dwaasheid.' Deze beelden blijven veel sneller hangen

/ De meeste preken zouden er baat bij hebben als ze tenminste 20% korter waren

dan de zorgvuldig geformuleerde 28 geloofspunten (die dan ook geschreven zijn voor het oog). De spreker schildert met woorden en mengt deze tot een kleurrijk geheel om het gewenste effect te bereiken. Gebruik uitdagende, maar ook eenvoudige taal. Het is niet nodig de gemeente te

laten zien hoe geleerd je bent. Van John Wesley wordt gezegd dat hij zijn preken voorlas aan een ongeschoold meisje en dat hij alles veranderde wat zij niet begreep. Dat is een vorm die gerust overgenomen mag worden. Het doel voor iedere spreker moet zijn om in eenvoudige taal een diepgaande waarheid over te brengen, op een manier die voor iedereen begrijpelijk is.

Weinig woorden

Gebruik niet te veel woorden in de preek. Dat heeft namelijk hetzelfde effect als te veel voedsel in de maag. Het gebruik van minder woorden betekent echter niet dat je je korter hoeft voor te bereiden. Toen aan Winston Churchill werd gevraagd hoelang hij zich voorbereide op een toespraak van 10-15 minuten, was zijn antwoord: 'Zo'n 10-15 uur.' De verbaasde reactie van de journalist was: 'Maar hoelang duurt het dan voordat u een toespraak van een uur heeft voorbereid?' 'Ik ben er klaar voor,' zei Churchill. De meeste preken zouden er baat bij hebben als ze tenminste 20% korter waren. Het is niet

VERKONDIGING/WAT IS EEN GOEDE PREEK?

het aantal woorden dat telt, maar de manier waarop ze gebruikt worden.

Varieer in de lengte van je zinnen. Beschrijvende zinnen mogen iets langer zijn, maar als je belangrijke zaken wilt aanstippen zijn korte zinnen beter. Denk ook aan de structuur. Plaats belangrijke uitspraken aan het begin of einde van de zin. In het midden gaan ze waarschijnlijk verloren.

/ De preek moet ons in beweging brengen, amuseren, verdrietig maken, confronteren, uitdagen en ook informeren

Actieve werkwoorden hebben meer kracht dan passieve. Dit is altijd zo, maar vooral bij mondelinge overdracht extra belangrijk. 'De jongen werd door zijn vader geslagen' heeft minder invloed dan 'de vader sloeg zijn zoon.'

Herhaling en pauzes

Herhaal belangrijke ideeën. Dat is belangrijk bij mondelinge overdracht. In geschreven tekst wordt dit principe al snel irritant, maar bij de mondelinge overdracht helpt het om beter te onthouden. Zorg dat de kern van wat je wilt zeggen op diverse manieren terugkomt in de preek. Weet wanneer je stil moet zijn. Woorden hebben ruimte nodig om over te komen bij de luisteraar. Een pauze na een retorische vraag kan bijvoorbeeld helpen om de vraag te laten indalen bij de gemeente. Deze natuurlijke pauzes helpen de gemeente om de woorden beter te laten bezinken.

/ We moeten communiceren op de manier waarop de wereld in elkaar zit en niet volgens onze eigen wensen

Humor

Ontwikkel een gepast gevoel voor humor. Humor op de kansel staat nooit op zichzelf, maar kan wel een belangrijke functie hebben. Het ontspant de luisteraars en helpt hen zich voor de boodschap te openen. Humor kan ook gebruikt worden om een belangrijk punt te benadrukken. En heel belangrijk: het zorgt dat je de aandacht vasthoudt. De aandachtsspanne van de hedendaagse mens is vaak maar een paar minuten. Het gebruik van humor houdt de aandacht vast, of brengt deze weer terug. Uiteraard is het gebruik van humor onderworpen aan realiteitszin en nooit bedoeld om alleen maar grappig te zijn. Spreken voor jongeren is nog moeilijker. Ook hier kan humor enigszins helpen om te voorkomen dat ze afhaken. We moeten communiceren op de manier waarop de wereld in elkaar zit en niet volgens onze eigen wensen. Als we geen aandacht aan onze woorden geven, zal de gemeente geen aandacht aan onze preken schenken. Het evangelie dat God aan zijn volk presenteert bevat beloften en vraagt gehoorzaamheid. De prediking is het instrument om dit over te brengen. Het vereist dan ook onze hoogste prioriteit.

Laurence Turner is emeritus hoogleraar Oudtestamentische exegese & Homiletiek.

Waar kerkten we?

Uit het rijke archief van de Stichting Historisch Archief van de Nederlandse Adventkerk (SHANA), een aantal interessante fotos uit het verleden van onze kerk.

Woon je in Amsterdam, Rotterdam of Den Haag, of ben je binnenkort in een van die steden? Neem eens een kijkje in het verleden van de kerk.

Derde Weteringsdwarsstraat 31-33
Werd gehuurd tussen 1902-1910

Elandsgracht 84, Amsterdam
Gehuurd door ZDA gemeente Amsterdam West. (vh Centrum) 'Vereeniging ter Verspreiding der Waarheid'.

Voor de Tweede Wereldoorlog was het bezit van een eigen kerkgebouw net zomin vanzelfsprekend als nu. Huurcontracten waren de norm.

Kerkstraat 344, Amsterdam
Vergaderruimte van de ZDA gemeente Amsterdam Zuid. Vanuit deze gehuurde ruimte is de gemeente verhuisd naar de Keizersgracht.

Hieronder een collage van verschillende gebouwen en plekken waar adventisten op sabbat hun diensten hielden.

Keizersgracht 183, Amsterdam
(het witte pand) stond bekend als 'De Zendingszaak' - Rond de jaren 1920.

Joubertstraat, Rotterdam - Rond 1935

Joubertstraat, Rotterdam - binnen

Advent- geschiedenis in perspectief

Deze Advent gaat over 'Verkondiging'! Wat we al hebben besproken in deze serie gaat over hoe de geloofsleer van de Adventkerk zich heeft ontwikkeld. Dat vatten we samen in 'de vijf pilaren van het geloof': wederkomst, sabbat, heiligdom, gave van de profetie en de toestand van de doden. Dat zijn de boodschappen waartoe de Adventkerk zich geroepen wist om die te verkondigen, naast het feit dat alle christenen het evangelie van de verlossing door Jezus Christus verkondigen. Wat je als kerk gelooft, dat is wat je verkondigt.

Dit keer deel 7: Een afgewezen profetische interpretatie.

Tekst /Thijs de Reus

We hebben de ontwikkeling van de Adventkerk vanaf de tijd van de Millerbeweging beschreven als dynamisch. Wat de Adventkerk nu verkondigt heeft een lang ontwikkelingsproces achter zich. Het is goed te blijven openstaan voor de voortgaande leiding van de heilige Geest. Hij leidt ons telkens weer naar wat de 'tegenwoordige waarheid' is. Soms moet je daartoe een bepaalde lering niet langer verkondigen. We stonden al stil bij het achter ons laten van de zogenaamde 'gesloten deur theorie' en dit keer bij het afwijzen van de 'profetie' van de 2520 jaar.¹

Wat houdt de 'profetie' van 2520 jaar in?

Het eerste wat opvalt is de tekst waarop dit wordt gebaseerd: Leviticus 26! Dat is geen profetisch boek zoals Jesaja, Jeremia of welk ander profetisch boek dan ook. Het is al helemaal geen apocalyptisch boek zoals Daniel of Openbaring. De naam van dit Bijbelboek wordt niet voor niets afgeleid van de priesterlijke stam Levi. Het beschrijft wat er in dat heiligdom gebeurt en hoe dat plaatsvindt. Dat argument zou al afdoende moeten zijn. Het gaat vooral om de verzen 27-28: 'Als jullie hierna nog niet naar Mij willen luisteren en tegen Mij in blijven gaan,

zal Ik van mijn kant nog eens zo hard tegen jullie ingaan en je zeventvoudig voor je zonden straffen.' De pioniers baseerden zich op de King James vertaling en die spreekt van 'seven times' en dat las men als 'zeven tijden'. In het Nederlands kunnen we dat weer geven met 'zevenmaal' (verzen 18,21,24) of met 'zeventvoudig' (vers 28). Dat geeft de bedoeling van de tekst weer.

Die zeven tijden laat men beginnen in 677 v.Chr., het moment waarop koning Manasse gevangene wordt genomen (2 Kronieken 33:11). Tot 1843 is dat dan precies 2520 jaar. De vraag is of die tekst in Leviticus enige aanleiding geeft dit verband

te leggen. Voor het begin van de 2300 jaar in Daniël 8:14 verwijzen we naar 9:25 voor het begin daarvan. Het is de vraag of Manasse in 677 v.Chr. naar Babel werd gebracht en tot inkeer kwam. Hij leefde en regeerde daarna nog 30 jaar. De Bijbel plaatst zijn bekering aan het einde van zijn leven. Zijn bekering kwam te laat om het tij te keren.²

Drie verschillende profetische kaarten

Om uit leggen hoe onze pioniers aan deze 'profetie' komen en waarom er aandacht aan werd gegeven en sommigen dat nog steeds doen, moeten we kijken naar vooral de eerste twee profetische kaarten die zij gebruikten. De eerste is van 1843, werd opgesteld door Charles Fitch en gebruikt in de Millerbeweging (afbeelding 1). Op die kaart staat prominent rechts bovenin de 'profetie' van de 2520 jaar.

De tweede kaart is van 1850. Dat was een bewogen tijd. Het idee van de gesloten deur liet men bijvoorbeeld achter zich en het werd duidelijk hoe men dacht over de toestand van de doden. Natuurlijk bleef de verkondiging van de spoedige komst van de Heer centraal staan. Er bleef dus ook behoefte aan zo'n kaart.

Er kwam een aangepaste versie. Het opvallende is dat ook op die kaart de 'profetie' van de 2520 nog wordt vermeld (afbeelding 2 rechtsonder). Hij neemt echter geen prominente plaats meer in. Deze kaart wordt beheerst door de 2300 dagen.³ Was men er niet meer zo zeker van?

Afbeeldingen van boven naar beneden:

1. Profetische kaart uit 1843
Door Charles Fitch
2. Profetische kaart uit 1850
Met alle aandacht op de 2300 dagen
3. Profetische kaart uit 1863
Zonder aandacht voor de 'profetie'

Daar lijkt het wel op omdat deze 'profetie' op de kaart van 1863 helemaal niet meer wordt vermeld. Dat was een uitgave van de inmiddels officieel als kerkgenootschap georganiseerde groep gelovigen en sluit aan bij wat James White daar in 1864 over zegt.⁴ Daarna speelde het in de Adventkerk geen rol meer, totdat het enige tijd terug door sommige mensen opnieuw naar voren werd gebracht.

Wat zegt Ellen White?

'Ik heb gezien dat de kaart van 1843 door de hand van de Heer werd geleid en dat deze niet gewijzigd mocht worden. De jaartallen waren zoals Hij ze wilde. Zijn hand verborg de fout die in sommige jaartallen was geslopen, zodat niemand het kon zien, totdat Hij zijn hand wegnam.'⁵ Eén van die fouten was wat er aan het einde van de 2300 dagen zou gebeuren. Ze heeft het echter over jaartallen in het meervoud. Die kaart bevat dus nog meer fouten. Het is veelzeggend dat ze in haar boek *Eerste geschriften* niet één keer verwijst naar deze 'profetie' terwijl die uitgave toch stamt uit de beginperiode van de Adventkerk. Dat doet ze ook daarna niet, in geen van haar boeken. Dat ze naar profetische perioden in het meervoud verwijst betekent ook niet dat ze het indirect over de 2520 jaar heeft. Elders bedoelt ze met perioden de 2300 dagen en de 70 weken.⁶

Ellen White zegt nadrukkelijk dat de profetie van de 2300 dagen de langste en laatste tijdsprofetie is.

ADVENTGESCHIEDENIS/DEEL 7

Dat klopt niet als ze er van overtuigd was dat de 2520 jaar een tijdsprofetie was, want dan is die de langste!⁷

Dat Ellen White de profetische kaarten van 1843 en 1850 goedkeurde met daarop deze 'profetie' is ten eerste een indirect argument en ten tweede is het niet te begrijpen want ze het boek van Uriah Smith goedkeurt over Daniël en Openbaring. Dat boek bevat een duidelijke weerlegging van de 2520 'profetie'.⁸ Ze sluit ook een aanpassing van die kaarten niet uit, als dat plaatsvindt op basis van inspiratie.⁹

James White in de Review and Herald

Tot slot een samenvatting van de vroegste weerlegging van de 2520 'profetie' door James White in 1864. Hij begint met te zeggen dat er serieus aandacht is besteed aan die passage uit Leviticus.

Ook James White stelt dat de verwijzing naar die 'zeven tijden' ('seven times' in het Engels) niet slaat op de lengte van de straf. Het is dus geen tijdsprofetie. Het gaat om de intensiteit en de zwaarte van de straf.¹⁰ Hij wijst erop dat er eerst een algemene oproep is de geboden na te leven en als ze dat niet doen, dat er dan een verschrikkelijk onheil over hen zal komen. De uitdrukking 'zeven-

maal' (of 'seven times') wordt in Leviticus 26:14-17 nog niet genoemd.

Daarna wordt die uitdrukking 'zevenmaal' of 'zevenvoudig' tot viermaal toe genoemd (verzen 18,21,24 en 28). De straffen worden steeds heftiger (vergelijk verzen 19-20, 22, 25-26 en 29-39 met elkaar). Als het tot viermaal toe wordt genoemd, zouden er dan niet ook vier van die perioden van zeven tijden moeten zijn? Nogmaals: het gaat om de zwaarte van de straf en niet om een tijdsperiode.

James White onderbouwt zijn uitleg met een uitgebreide verhandeling over de Griekse en Hebreeuwse tekst. Dit leidt hem tot deze conclusie: 'Er is dus geen sprake van een profetische periode in Leviticus 26. Degenen die denken dat er wel zoiets is, en zichzelf in verwarring brengen over de toepassing van de verschillende data, slaan gewoon een slag in de lucht. Het negeren of met verwaarlozing behandelen van een profetische periode die duidelijk zo is gegeven, is buitengewoon verwerpelijk. Het is een even nutteloze, maar niet zo ernstige handwijze om te proberen er één te creëren terwijl die er niet is.'

Thijs de Reus is emeritus predikant en actief voor SHANA.

Eindnoten

- Als er wordt verwezen naar de 'profetie' van de 2520 jaar dan wordt dat consequent tussen aanhalingstekens gezet om mee duidelijk te maken dat de Adventkerk dit niet ziet als een profetie in de ware zin van het woord.
- E. White, *Profeten en koningen*, p. 234.
- William Miller had wel vijftien verschillende manieren om tot 1843 te komen als het moment van de wederkomst Wij kennen eigenlijk alleen nog die van Daniel 8:14. Francis Nichol, een Adventistische schrijver, doet Millers andere pogingen af als 'vergezocht'. *William Miller, Evidences from Scripture and History of the Second Coming of Christ About the Year A.D. 1843* (Syracuse, NY: T.A. & S.F. Smith, 1835), 39, 40 en Kai Arasola, *The End of Historicism* (Sigtuna, Sweden: Datem Publishing, 1990), 91-94.
- Zie James White in *ADVENT REVIEW AND SABBATH HERALD, VOL. XXIII. BATTLE CREEK MICH., JANUARY 26, 1864.*
- Ellen White, *Ellen G. White Letters & Manuscripts* (Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2014), 243.
- Zie E. White, *Early Writings*, p. 236 en *De grote strijd*, pp. 306, 424.
- E. White, *De grote strijd*, p. 328.
- Uriah Smith, *Daniel and the Revelation* (1897), p. 784, 785.
- <https://m.egwwritings.org/en/book/516.2>
- In de Nederlandse vertalingen is het sowieso al niet mogelijk om er een tijdsprofetie in te zien, omdat het in het Nederlands wordt weergegeven met 'zevenmaal' (NBV21 en NBG 1951) of 'zevenkeer' (HSV).

ArtOfPhotos/Shutterstock.com

Puzzel

De oplossing van de vorige puzzel was: *Zwangerschap*, passend bij het thema (in) verwachting.

Deze puzzel begint als kruiswoordraadsel, waarvan letters uit de aangegeven vakjes in de losse balk geplaatst dienen worden, om zo het oplossingswoord te krijgen. In de balk staat het nummer 0, waar een voor de hand liggende letter bij hoort, maar niet in het kruiswoordraadsel voorkomt. Ik weet zeker dat iedereen die vindt en zo mogelijk naar erikmacville@casema.nl stuurt, graag met de hoeveelheid tijd die eraan besteed is. Ik hoop ik op veel inzendingen!

1	2	3			5	6	7
8			9		10		
11				12		13	
		14			15		
16	17		18			19	
20		21		22			
		23		24			
25		26		27		28	
29	30					31	32
33					34		
35				36			
			37		38		
39		40					
		41			42		43
44	45			46			
47			48				
	49	50					
51				52		53	
54	55		56		57		58
59				60		61	
		62			63		
64	65		66			67	
68		69		70			
71					72		

31	68	4	19		0	35	42
54	15	34	2	44	67	28	

VAN LINKS NAAR RECHTS

1. bergplaats
4. rand
8. inborst
10. herkauwer
11. vaartuig
13. persoonlijk voornaamwoord
14. ruiker
16. loco-burgemeester
18. wakker, flink
20. getemd
22. plaats in Mozambique
23. mannelijk schaap
26. spook
29. watergeest
31. voorzetsel
33. lichte bedwelming
34. huid
35. voordat
36. rondhout
37. onverplichte goedheid
39. waterdamp
41. voorzetsel
42. omslag
44. zwemvogel
46. ploegsnede
47. noot
48. jaargetijde
49. verdriet
52. hevig
54. verharde huid
57. zeevis
59. gelijkmatig
61. diergeluid
62. leervak op school
64. spel
66. toegangsbewijs
68. vochtig
70. wildebeest
71. slijk
72. duinvallei

VAN BOVEN NAAR BENEDEN

1. hard vulkanisch gesteente
2. vis
3. vervallen woning
5. in orde
6. zintuig
7. aap
9. instulping
12. biersoort
15. een beetje scheel
17. erg
19. voegwoord
21. tovenaar
24. zangvogel
25. tijding
27. oude lengtemaat
28. dicht
30. oxydatie
32. vlak
34. voorzetsel
36. sterke drank
37. kleefstof
38. vertrek
39. naaldboom
40. bovendien
42. opgewekt
43. wortel
45. onderricht
46. kleurmiddel
48. noot
50. halfbloed
51. Nederlandse provincie
53. plooisel
55. landbouwwerktuig
56. opgelegd werk
58. samenstel van delen
60. gemeen
63. staat
65. plaaggeest
67. staaf
69. voorzetsel

Shoarma, globalisatie & de verkoninging

... van het evangelie in een postchristelijke samenleving

West-Europa speelde ooit een belangrijke rol in de wereldwijde verkondiging van het evangelie. Mede door secularisatie en globalisatie is West-Europa een zendingsveld geworden. Hoe kan de Adventkerk de boodschap van God verkondigen in deze postchristelijke realiteit?

Tekst /Riemer Postma

Terwijl ik laatst door de stad liep kwam ik een vriend tegen die ik al jaren niet had gezien of gesproken. Omdat we elkaar zo veel te vertellen hadden, stelde ik voor om ergens te gaan zitten en een hapje te eten, waarop hij zei: 'Nee, dankjewel, ik heb net een grote kapsalon op.' Ik kan me voorstellen dat er lezers onder ons zijn, vooral die van gevorderde leeftijd, die zich nu afvragen wat hij nou eigenlijk bedoelde. Wel, een kapsalon is een aluminium bakje met patat, shoarma, gesmolten kaas en salade.

Historie kapsalon

Het verhaal gaat dat een kapper bij de lokale shoarmazaak zelf een schotel samenstelde met willekeurig gekozen ingrediënten en deze regelmatig bestelde (Algemeen Dagblad, 23 augustus 2006). Vandaar de naam 'kapsalon.' De schotel verwierf vervolgens steeds meer populariteit en is tegenwoordig in meerdere landen en talloze variaties te koop. Dit gerecht is in menig opzicht veelzeggend voor onze tijd die zich onder andere kenmerkt door keuzemogelijkheid en keuzevrijheid. Daar zit hem de uitdaging waar we als Adventkerk voor staan met betrekking tot de verkondiging van het evangelie in een postchristelijke realiteit.

Christendom als product

De rol die de geïnstitutionaliseerde kerk speelt binnen het religieuze milieu van hedendaags West-Europa en in het geloofsleven van het individu neemt steeds verder af. Conventionele christelijke ideeën maken geleidelijk aan plaats voor alternatieve zienswijzen. Mede door globalisatie komen wij steeds vaker en makkelijker in aanraking met andere vormen en uitingen van religie (Davie, 2007, p. 30). Er vormt zich als het ware een spirituele supermarkt waarin traditioneel christendom niet meer is dan een product in de schappen.

De gemiddelde supermarkt biedt meer dan genoeg keuzemogelijkheden. Neem appels nou als voorbeeld, ze zijn er in verschillende kleuren, geuren en smaken. We hebben de keuze uit onder andere Elstar, Jonagold, Jonagored, Cox, Golden Delicious, Goudreinet, Delcorf, Alkmene, Rubens, Junami en Kanzi. En denkt eens aan toiletpapier, 2-laags, 3-laags of zelfs 4-laags, met een bloemetjespatroon of gewoon wit, met of zonder structuur, de variaties zijn oneindig. De verscheidenheid aan producten die we aantreffen in de supermarkt kent geen grenzen.

Spirituele supermarkt

Net zoals wij naar de supermarkt gaan en variëren met verschillende ingrediënten naar keuze om een lekkere maaltijd samen te stellen, gaan steeds meer mensen naar de spirituele supermarkt om hun spirituele honger te stillen.

In de schappen van de spirituele supermarkt vinden mensen de verschillende religieuze elementen om een eigen *pick-and-mix* of doe-het-zelf geloof te vormen (Baerveldt, 1996, p. 23; Hamilton, 2000, 192, 193). Deze alternatieve geloofsvormen zijn vooral aantrekkelijk voor het individu dat op zoek is naar wat 'past', of 'juist aanvoelt' met betrekking tot levensbeschouwing of zingeving.

Vandaag de dag, neemt het traditionele christendom niet langer meer een monopoliepositie in binnen het religieuze milieu van West-Europa, maar is slechts een optie geworden binnen een breed scala aan wereldbeschouwingen,

Steeds meer mensen gaan naar de spirituele supermarkt om hun spirituele honger te stillen

filosofieën en zienswijzen. Toch vloeien de uitdagingen en moeilijkheden die wij ervaren met betrekking tot de verkondiging van het evangelie, niet enkel en alleen voort uit de keuzemogelijkheden die afgelopen decennia ontzettend zijn toegenomen, maar komen ook ergens anders vandaan.

Christendom als superieure cultuur

In het verleden werd het christendom vooral als vanzelfsprekend gezien. Het volk nam het aan maar was niet per se razend enthousiast, het was eerder gewoon de norm. Het motief achter deze aanname was per persoon verschillend. Maar als wij willen weten waar de vanzelfsprekendheid vandaan kwam, moeten we kijken naar de beweegredenen die de mensen gemeen hadden. Die vanzelfsprekendheid zat hem erin dat het christendom door de eeuwen heen tot ons is gekomen in de vorm van een totaalpakket. In sommige landen is dit nog steeds zo. Vanaf het begin van de vierde eeuw vertegenwoordigde het christendom een in veel opzichten superieure cultuur (Paas, 2022, p. 37).

De barbaarse koninkrijken in het algemeen en de Germaanse koninkrijken in het bijzonder accepteerden het christelijke geloof in de nasleep van het Romeinse Rijk. Ze beschouwden het als de religie van de Romeinse beschaving die uitblonk in gelet-

terdheid, architectuur, militaire strategie en organisatie. Later, nadat er vanuit Europa zendelingen overzee werden gestuurd, gebeurde dit als koloniale machten die ver vooruitliepen op medisch, militair en technologisch gebied ten aanzien van de volken die zij hoopten te bekeren. Dit betekent niet dat iedere zende-

/ In het verleden werd het christendom vooral als vanzelfsprekend gezien

ling hier gebruik of misbruik van maakte, maar dat de verkondiging en de daaropvolgende acceptatie van het evangelie door de volken, gepaard ging met allerlei voordelen. Met andere woorden, de zending was niet enkel een vertegenwoordiger van het koninkrijk der hemelen, maar ook van een ver ontwikkelde westerse cultuur. (Paas, 2022, p. 37).

Evangelisatie met sociaal-maatschappelijke voordeeltjes

Zowel het Réveil van het 19e-eeuwse Europa als de eerste en tweede grote opwekking in de VS tijdens de 18e en 19e eeuw danken hun succes grotendeels aan de maatschappelijke beweging en sociale hervorming. Armenzorg, hygiënemaatregelen, strijd tegen slavernij en alcoholmisbruik kenmerkten deze opwekkingen. Deze kenmerken zien we ook terug in de ontstaansgeschiedenis van Adventkerk. Ellen White bijvoorbeeld, nam het voortouw in de ontwikkeling van een diverse en inclusieve geloofsgemeenschap die zich inzette voor de armen en onderdrukten. (Morgan, 2014, p. 239). Hiermee wil ik niet zeggen dat bekeringen in het verleden niet oprecht waren, maar dat de culturele bagage waarmee het evangelie gepaard ging meewoog in de besluitvorming van de mensen om het evangelie wel of niet aan te nemen.

Dit heb ik met eigen ogen kunnen zien in verschillende Zuid-Amerikaanse landen en de Kleine Antillen. Wanneer er meerdaagse zendings- of opwekkingsactiviteiten werden georganiseerd, dan werden er naast de geestelijke onderdelen onder andere ook gratis knipbeurten, bloeddrukmetingen en voedselpakketten aangeboden. Deze aanpak lijkt hier succesvol te zijn in zoverre dat de nummers haast astronomisch zijn. Of kwantiteit boven kwaliteit verkozen wordt is niet van belang in dit artikel. Waar het om gaat is dat de verkondiging van het evangelie op sommige plaatsen nog steeds gepaard gaat met allerlei voordelen.

Nu komen we tot de kern van het probleem. Zelden werd het evangelie verkondigd zonder dit sociaal-maatschappelijke en culturele gewicht. Het huidige Europa is op verschillende manieren

LittlePerfectStock/Shutterstock.com

gevormd door het christendom, en het is daarom lastig aan te geven wat buiten de puur religieuze aspecten de meerwaarde is van het christelijk geloof. Gezondheidszorg, scholing, werkgelegenheid, economische stabiliteit en dergelijke zijn immers toegankelijk of je nu wel of niet in God gelooft. Dit alles maakt dat de verkondiging van het evangelie en de adventboodschap in het seculiere Europa nogal een uitdaging kan zijn.

Paulus en verkondiging

In zijn verkondiging stuitte Paulus op uitdagingen die veel overeenkomsten vertonen met de uitdagingen die wij vandaag de dag tegenkomen. In zijn eerste brief aan de gemeente in het sociaal en cultureel diverse Korinte schreef hij: *'Broeders en zusters, toen ik bij u kwam om u het geheim van God te verkondigen, beschikte ook ik niet over uitzonderlijke welsprekendheid of wijsheid. Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde. Bovendien kwam ik bij u in al mijn zwakheid en was ik angstig en onzeker. De boodschap*

Ons vertrouwen in de kracht van de Geest is cruciaal wanneer wij de boodschap van God verkondigen

die ik verkondigde overtuigde niet door wijsheid, maar bewees zich door de kracht van de Geest, want uw geloof moest niet op menselijke wijsheid steunen, maar op de kracht van God' (1 Korintiërs 2:1–5).

De gemeente in Korinte was verdeeld in verschillende groepen (1 Korintiërs 1:11–12). Die pluraliteit aan ideeën en stromingen zien wij vandaag de dag ook binnen en buiten de kerk terug. Paulus reageert hierop door de retorische vraag te stellen of Christus dan verdeeld is (v. 13). Vervolgens zegt hij dat hij is geroepen om de boodschap van het kruis aan hen te verkondigen, een volk dat vraagt om wonderen en zoekt naar wijsheid (v. 17, 22). Een boodschap die

voor de één aanstootgevend is en voor de ander dwaasheid (v. 23). Ondanks het feit dat de boodschap van het kruis niet populair was bij de menigte, veranderde Paulus niets aan de boodschap. Sterker nog, Paulus verkondigde de boodschap zonder welsprekendheid of wijsheid (1 Korintiërs 2:1), elementen die juist bijzonder op prijs gesteld werden in de Grieks-Romeinse context. Maar Paulus laat bewust na de boodschap van het kruis te decoreren met retorica zodat de kracht die ervan uitgaat enkel en alleen aan God toegeschreven kan worden (v. 4–5).

Vertrouwen op de kracht van de Geest

In onze postchristelijke samenleving waarin het belang van persoonlijke voorkeur steeds meer toeneemt, en dat van het evangelie steeds meer afneemt, kunnen wij van Paulus leren niet op onze eigen kunnen maar op het kunnen van God te vertrouwen. Aanpassingsvermogen, aantrekkelijke diensten, mooie muziek en goede preken zijn allemaal belangrijk, maar ons vertrouwen op de kracht van de Geest is cruciaal wanneer wij de boodschap van God verkondigen in onze seculiere context.

Bronnen

Baerveldt, Cor. "New Age-religiositeit als individueel constructieproces." Pagina's 19–31 in *De Kool en de Geit in de Nieuwe Tijd: Wetenschappelijke Reflecties op New Age*. Edited by Miranda Moerland. Utrecht: Van Arkel, 1996.

Davie Grace. "Vicarious Religion: A Methodological Challenge." Pages 21–35 in *Everyday Religion: Observing Modern Religious Lives*. Edited by Nancy T. Ammerman. New York, NY: Oxford University Press, 2007.

Hamilton, Malcolm. "An Analysis of the Festival for Mind-Body-Spirit, London." Pages 188–200 in *Beyond New Age: Exploring Alternative Spirituality*. Edited by Steven Sutcliffe and Marion Bowman. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2000.

Riemer Postma is is predikant van gemeente Breda en Portugese groepen.

Gods opdracht

De Grote Opdracht, zoals vastgelegd in Matteüs 28:18-20, is belangrijk in het christendom. Het staat voor de missie van Jezus. In het evangelie van Matteüs vertelt Jezus zijn volgelingen om de blijde boodschap aan iedereen te vertellen. Dit is meer dan alleen een religieuze taak. Het betekent dat elke gelovige de taak heeft om hoop en liefde te verspreiden. Dit is nodig in een wereld die verandering en hulp nodig heeft. Volgen we actief het gebod om hoop en liefde te verspreiden, zoals Jezus ons heeft opgedragen?

Tekst /Silbert Elizabeth

Een verschrikkelijk moeras

Jaren geleden verscheen er in een tijdschrift een gelijkennis over een afschuwelijk moeras. Mensen die het pad door het moeras volgden, werden vaak overweldigd en vielen erin. Hun wanhoopskreten waren duidelijk te horen in het nabijgelegen dorp. Dit leidde tot een vergadering van de dorpsraad, waar verschillende theorieën en analyses over de oorzaken werden gepresenteerd. Ondanks vele jaren van discussies en talloze inspanningen

werden er geen concrete stappen ondernomen. Er werd zelfs geld ingezameld om een geluiddichte vergaderruimte te bouwen om niet gestoord te worden door de kreten van de stervenden. Niemand bood daadwerkelijke hulp aan degenen in nood. Er werden geen concrete maatregelen genomen om te voorkomen dat anderen ook in het moeras terechtkwamen. De focus bleef liggen op eindeloos praten. Helaas is deze houding van velen tegenwoordig nog steeds te zien.

In tegenstelling tot deze passieve houding roept Jezus ons op tot actie in de Grote Opdracht, zoals beschreven in Matteüs 28:18-20: 'Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat Ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'

/ De Grote Opdracht is een roeping voor alle gelovigen om actieve deelnemers te zijn aan de missie van God om hoop en liefde te verspreiden

De universele missie

Het fundament van de Grote Opdracht ligt in de universele missie van het christendom. Jezus' instructie beperkte zich niet tot één specifieke groep of regio, maar was bedoeld voor alle volken. Dit benadrukt het verlangen van God om zijn liefde en genade te verspreiden naar elk individu, ongeacht zijn of haar culturele achtergrond, taal of tradities. De Grote Opdracht roept christenen op om zich niet te beperken tot hun comfortzones, maar om moedig en actief de grenzen van het bekende te overstijgen om anderen met mededogen en respect tegemoet te treden.

Discipelschap en doop

Een centraal aspect van de Grote Opdracht is de nadruk op discipelschap en het ritueel van de doop. Het gaat niet alleen om het delen van het evangelie, maar ook om het begeleiden en onderwijzen van nieuwe gelovigen tijdens hun geloofsreis. Discipelschap is een levenslange toewijding om anderen te helpen groeien in hun relatie met God en anderen. De doop symboliseert niet alleen de vergeving van zonden, maar ook de toewijding aan een nieuw leven in Christus en de verbondenheid met de wereldwijde gemeenschap van gelovigen.

De aanwezigheid van God

De belofte van Jezus dat Hij altijd bij zijn volgelingen zal zijn, geeft hoop en kracht aan elke gelovige. Dit besef van goddelijke aanwezigheid en leiding versterkt het vertrouwen om de missie voort te zetten, zelfs in tijden van twijfel of uitdagingen. Het is een geruststelling dat we nooit alleen zijn in onze inspanningen om het evangelie te delen en te leven volgens de leringen van Jezus. Deze belofte moedigt gelovigen aan om met vastberadenheid en vasthoudendheid vooruit te gaan in het verspreiden van hoop en liefde.

Verantwoordelijkheid en betrokkenheid

De Grote Opdracht herinnert ons aan onze verantwoordelijkheid om actief betrokken te zijn bij het delen van het evangelie en het beïnvloeden van de wereld om ons heen. Het is een oproep om liefde te tonen aan anderen, zich in te zetten voor gerechtigheid en compassie te betonen aan degenen die lijden. Elk individu heeft een rol te spelen in het vervullen van de Grote Opdracht, ongeacht leeftijd, vaardigheden of achtergrond. Het vereist toewijding, samenwerking en creativiteit om de boodschap van Christus op een relevante en liefdevolle manier te communiceren.

De opstanding

De Grote Opdracht volgt direct na de opstanding van Jezus, waardoor het een krachtig getuigenis wordt van de triomf van het geloof over de dood. De opstanding van Jezus vormt de kern van het christendom en versterkt de boodschap die we delen. Als gelovigen getuigen we niet alleen van historische feiten, maar ook van een levende realiteit die de kracht heeft om harten te veranderen en levens te transformeren.

Conclusie

De Grote Opdracht is een roeping voor alle gelovigen om actieve deelnemers te zijn aan de missie van God om hoop en liefde te verspreiden. Het is een oproep tot universele betrokkenheid, compassie en een diepgaand verlangen om het evangelie te delen met anderen. De opdracht herinnert ons eraan dat we niet alleen zijn op deze reis, want Jezus belooft bij ons te zijn, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld. Laten we met moed en toewijding reageren op deze roeping en ons leven wijden aan het verspreiden van het licht van Christus in een wereld die hunkert naar hoop en verlossing.

Dit kwartaal

In het vierde kwartaal bestuderen we in de sabbatschool het thema: Gods opdracht, mijn missie.

Silbert Elizabeth is hoofd van het departement Sabbatschool en predikant van de gemeente Tempu pa Dios, Capelle aan den IJssel.

PS

Mans Schuitevoerder

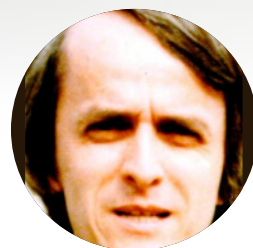
19 mrt 1928 – 26 mrt 2023

Gedurende zijn kinderjaren volgde Mans met het gezin de 'handelsreizen' van zijn vader op meer dan tien adressen. Zijn vader werd als Europeaan geïnterneerd in een Jappenkamp. Ook Mans werd tenslotte enige maanden in een Jappenkamp opgesloten. In 1947 kwam het gezin naar Nederland en vestigde zich in Bloemendaal. De adventgemeente Haarlem werd hun 'thuis'. Daar leerde Mans Lous Hessels kennen, waarmee hij verkering kreeg en later trouwde. Na hun huwelijk bleef het paar in Heemstede wonen waar Mans werkzaam was bij een verzekeringsagentschap. Mans werd ouderling en preekte geregeld, in eigen en omliggende gemeenten. Halverwege

de jaren 60 werd Mans gevraagd penningmeester te worden van de toenmalige Noord Nederlandse Conferentie.

Mans had steeds meer interesse voor grondtekststudie en bestudeerde (haast onvermoeibaar) Hebreeuws en Grieks. Hij diende als predikant verschillende gemeenten in Noord Holland, maar ook Arnhem en tenslotte Amsterdam en omgeving. Mans bleef bezig om zijn kennishorizon te verbreden. Hij blijkt ook een makkelijke gesprekspartner voor velen met een immigratieachtergrond.

Ontmoetingen waren voor beide partijen kleine feestjes. Velen hebben hem ontmoet bij doopdiensten, huwelijken, begrafenissen of bij themalezingen. Mans hield van mensen, velen hielden van hem. Hij gleed op 95-jarige leeftijd uit het leven, opgevangen in de handen van zijn God.

George Kirilov Semkov

7 okt 1946 – 3 mei 2022

George Kirilov Semkov kwam vanuit Bulgarije via Oostenrijk naar Nederland. Hij studeerde in Utrecht geschiedenis en was sinds 1974 een betrokken en actief lid van de gemeente Leiden. Hij was verschillende jaren werkzaam als docent geschiedenis.

George was een muzikale man. Hij speelde viool, piano en orgel. Geruime tijd was hij dirigent van het Amsterdams koor *Friends of the Lord* en was hij actief bij Vox Jubilans in Waddinxveen. De muziek in zijn afscheidsdienst was deels afkomstig van de bladmuziek voor zijn piano. Bovenaan de rouwkaart stond het Bijbelvers Psalm 52: 10: 'Maar ik ben dicht bij God, in zijn huis ben ik gelukkig. Want ik vertrouw op de liefde van God, eeuwig en altijd.' De afscheidsdienst werd geleid door Jane Froma. In deze dienst werden onder meer persoonlijke woorden gesproken door Rosita, de zus van George en door Alex Ibragimov.

John Willem Bernhard

6 jul 1940 – 12 apr 2023

John Willem was altijd erg actief in de kerk. In Rotterdam Noord was hij vele jaren betrokken bij de jeugd. Toen de kerk Walterbosch (in Apeldoorn) werd gesticht, was hij daar tot zijn pensioen werkzaam als huismeester en zorgde vele jaren voor de verspreiding van de lectuur in adventgemeente Apeldoorn. Hij was een begenadigd kunstschilder.

John was een gelovig mens met een sterk plichtsbef. De laatste tijd ging zijn gezondheid achteruit en op 8 april werd hij in het ziekenhuis opgenomen waar hij in de nacht van 12 april rustig insliep. In de kerk werd afscheid van hem genomen. Daarna werd hij begeleid naar de natuurbegraafplaats Heidepol waar hij verenigd werd met Erna, zijn echtgenote die een jaar eerder overleed. Beiden zagen uit naar het moment van de opstanding. Nu kunnen ze samen rusten tot dat moment.

Bert(us) Lijkendijk

15 apr 1939 – 2 feb 2023

Onder grote belangstelling werd op 9 februari afscheid genomen van Bert Lijkendijk in het bijzijn van veel familieleden, zoals zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Bert was vele jaren lid van de gemeente Alkmaar en hij diende die gemeente onder andere als ouderling. In de kerk was hij vooral bekend als Bert en in zijn familie als Bertus.

Het was nog maar een paar maanden daarvoor geweest dat Bert de diagnose longkanker had gekregen. Omdat zijn vrouw in verband met haar eigen ziekte niet thuis was, bracht hij enige tijd bij zijn broer en schoonzus door. Dat was voor Bertus en zijn broer een indringende tijd en hun gesprekken waren voor hen van grote betekenis.

Daarna ging Bertus eerst naar het hospice in Meppel en vandaar werd hij overgebracht naar Hoorn want hij wilde graag dichtbij zijn vrouw zijn. Hij overleed vijf dagen later. De spoedige komst van Jezus Christus: dat was zijn hoop en zijn verwachting. Tot die dag rust hij in het graf in dezelfde plaats waar hij werd geboren: Havelte in Drenthe.

Alie Kosmeijer – Bosma

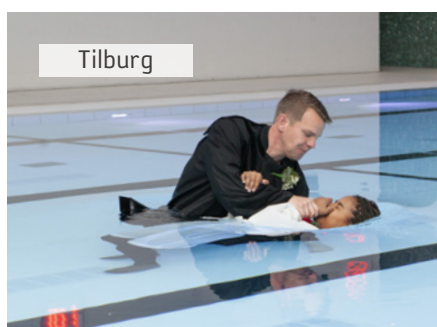
17 jan 1939 – 29 apr 2023

Alie Bosma maakte deel uit van een groot gezin. Zij was de middelste van zeven kinderen. Ondanks haar moeilijke start kon Alie de huishoudschool afronden en belandde zij in de confectiewereld. Daar leerde zij een aardige collega kennen: Willem Kosmeijer. Al heel snel introduceerde Willem haar aan de plaatselijke adventjeugdgroep.

Daarmee kwam Alie, die onkerkelijk was grootgebracht, in aanraking met het christelijk geloof. In 1960 werd Alie in de adventkerk van Groningen gedoopt en in 1962 gaven zij elkaar het ja-woord. In de jaren na het huwelijk van Alie en Willem Kosmeijer werden hun drie kinderen geboren: Wim, Maria en Barbara. Weer later worden Alie en Willem gezegend met een zestal kleinkinderen.

Alie was tijdens haar huwelijk de spil in het gezin. Vrienden en jeugdleden van de jeugdgroep waren altijd welkom en ook Alie zelf genoot van deze gezelligheid. Zij was ook een vrouw die graag de touwtjes in handen hield en zelfstandig wilde zijn. Het belangrijkste voor de (klein)kinderen was toch wel dat ze er gewoon altijd was. Zorgzaam tot het laatste moment. Bij haar kon je ook als volwassene weer even kind zijn. Alie had moeite met de veranderingen in de kerk waardoor ze uiteindelijk de kerk niet meer bezocht. Toch raakte zij God niet kwijt en God haar niet. Kort voor haar overlijden vertelde ze aan haar arts dat ze geloofde dat Jezus terugkomt en ons zal opwekken uit de dood om voor eeuwig bij Hem te zijn.

17 december 2022/Tilburg
Jacely Barbara (13, links)
Jeanne Martis (14)

Jacely en Jeanne werden gedoopt in de gemeente Amigu Tilburg. De doopdienst werd in het Sportcomplex Drieburcht gehouden. Voorganger was ds. Stennett Ross, de doop werd verricht door ds. Riemer Postma.

15 oktober 2022/Rotterdam
Precious Ajayi (16)
Virgil Lourens (13)
Emmanuella Debra

De internationale kerk van de zevendedagsadventisten in Rotterdam (RISDAC) had op 15 oktober 2022 het vreugdevolle voorrecht om drie jongeren als nieuwe leden te verwelkomen: Precious Ajayi, Virgil Lourens en Emmanuella Debra. V.l.n.r. ds. Dwight van Ommeren, Emmanuela, Precious, en Virgil

18 maart 2023/Groningen
Andrii Yefimenko
AbelKidane Berhe

Tijdens de speciale dienst van Global Youth Day op 18 maart 2023 was er een mooi doopmoment in Groningen. Ds. Jan Rokus Belder doopte in de dienst Andrii Yefimenko en AbelKidane Berhe.

10 september 2022/Arnhem
Marcel Snip
Arnaud Salembier
Ozana Santos Rocha

werden in de gemeente Arnhem tijdens een feestelijke dienst gedoopt. De dienst werd geleid door Arnaud van den Broek en Bert Nab.

*Getuig van Jezus
en niet van jezelf
Hij moet in ons groeien
Maak ruimte in je hart
Voor de kracht van zijn Geest!*

Tekst/Jeanette Lavies

Van de voorzitter

Zij beschouwen het als hun opdracht om de drie-engelenboodschap uit Openbaring 14 uit te dragen aan alle mensen op aarde, van alle landen en volken en elke stam en taal.

Jon Paulien heeft in zijn boek 'De wereld verandert, de taak blijft gelijk' overtuigend aangetoond dat er een voorwaarde is wanneer wij de huidige gesecculariseerde wereld in contact willen brengen met de Bijbelse boodschap. Namelijk dat wij de taal van nu moeten leren spreken. Met andere woorden: verpak de inhoud op zo'n manier dat de mensen het begrijpen. We vinden dit een waarheid als een koe wanneer westerse zendelingen in het verleden naar Afrikaanse landen of Papoea Nieuw Guinea reisden om daar het evangelie te verkondigen. Maar we worstelen na al die jaren nog steeds met het vraagstuk hoe mensen van onze huidige samenleving te bereiken met Gods woord. Er zijn in Nederland wel pogingen hiertoe gedaan. Bijvoorbeeld door het stichten van nieuwe gemeenten. We hebben de juiste formule nog steeds niet gevonden. Sterker nog, heel veel gemeenten blijven vasthouden aan de traditionele methoden van evangelisatie die in het verleden goed hebben gewerkt.

Beeld: Paul de Bruin met elementen van Shutterstock.com

/ verpak de inhoud op zo'n manier dat de mensen het begrijpen

Mike Pearson, emeritus docent aan Newbold College, stelt * dat wij in Europa te gemakkelijk een vorm van adventisme omarmen dat zelfs niet als Amerikaans kan worden gedeut. Dit soort adventisme heeft eerder vormen van globalisatie in zich waarbij er een Adventkerk ontstaat waarbij one-size-fits-all de norm wordt. Met andere woorden er is maar één manier om Adventkerk in de wereld te zijn. Dit staat haaks op de verkondiging van Jezus die wordt ingebed in lokale gemeenschappen. Daarbij is naast het gemeenschappelijke ook veel ruimte voor diversiteit.

Wij bevinden ons hier in Europa, in een Nederlandse context. Wij zullen telkens weer op zoek moeten gaan naar nieuwe manieren en methoden om de verkondiging van Jezus als Heer en Verlosser bekend te maken om ons heen. Dat is onze opdracht als kerk.

**Publicatie van Mike Pearson: 'Ecclesia Reformata, Semper Reformanda' (Een vernieuwde kerk moet altijd weer opnieuw vernieuwen)*

Rob de Raad is voorzitter van de Nederlandse Adventkerk

Wanneer het woord 'verkondiging' valt, dan denken we al gauw aan de missie van de kerk. De kerk bestaat om het goede nieuws van verlossing door Jezus Christus te verkondigen en zorg voor de medemens te hebben. Heeft Jezus niet aan zijn volgelingen de opdracht gegeven om alle volken tot zijn leerlingen te maken (Matteüs 28:19)? Of zoals Hij het in de rede over de laatste dingen heeft gezegd: 'Pas als het goede nieuws van het koninkrijk in de hele wereld wordt verkondigd als getuigenis voor alle volken, zal het einde komen' (Matteüs 24:14). Verkondiging raakt de kern van het bestaansrecht van zevendedagsadventisten.

Doidam 10/Shutterstock.com